

Az apostolok cselekedetei

Bevezetés

¹ Első könyvemet, Teofilus, azokról írtam, amiket Jézus elkezdett cselekedni és tanítani, ² egészen addig a napig, melyen fölvetetett, miután parancsolatokat adott a Szentlélek által az apostoloknak, akiket magának választott. ³ Nekik az ő szenvedése után sok jel által megmutatta, hogy él, negyven napon át megjelent nekik, és szólt az Isten országára tartozó dolgokról.

A Szentlélek ígérete és Jézus mennybemenetele

⁴ Velük összejött és meghagyta nékik, hogy ne menjenek el Jeruzsálemből, hanem várják be az Atyának ígérését, melyet úgymond, „hallottatok tőlem: ⁵ hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szentlélekkel fogtok megkereszteltetni nem sok nap múlva.“

⁶ Mikor azért ők egybegyűltek, megkérdezték tőle: „Uram, nem most állítod helyre Izraelnek országát?“

⁷ Ezt felelte nekik: „Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. ⁸ Hanem, miután a Szentlélek eljön hozzátok, erőt kaptok: és tanúim lesztek nekem úgy Jeruzsálemben, mint egész Júdeában, és Samáriában és a földnek mind a végső határáig.“

⁹ És miután ezeket mondta, szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt szemeik elől.

¹⁰ Amint szemeiket az égre függesztették, amikor ő elment, íme két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában, ¹¹ És így szóltak: „Galileabeli férfiak, miért álltok itt felnézve a mennybe? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe.”

¹² Ezután visszatértek Jeruzsálembe a hegyről, melyet Olajfák hegyének hívnak, mely Jeruzsálem mellett van, egy szombatnapi járóföldre. ¹³ Amikor megérkeztek, felmentek a felsőházba, ahol megszálltak: Péter és Jakab, János és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta és Júdás, a Jakab fia. ¹⁴ Mindnyájan egy szívvel-lélekkel, az imádkozással és a könyörgéssel voltak elfoglalva, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az ő testvéreivel együtt.

Mátyás apostollá választása

¹⁵ Azokban a napokban felkelve Péter a tanítványok között - volt ott együtt mintegy százhusz főnyi sokaság -, ezt mondta:

¹⁶ „Atyámfiak, férfiak, szükséges volt, hogy beteljesedjen az Írás, melyet megjövendölt a Szentlélek Dávid szája által Júdásról, aki vezetőjük lett azoknak, akik megfogták Jézust.

¹⁷ Mert közénk tartozott, és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét.

¹⁸ (Mezőt szerzett hamisságának béréből, és lezuhanva, elhasadt közében, és minden belső

része kiomlott. ¹⁹ És ezt megtudták mindazok, akik Jeruzsálemben laknak, úgyhogy azt a mezőt tulajdon nyelvükön Akeldamának, azaz Vérmezőnek nevezték el.)

²⁰ Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében:
»Legyen az ő lakóhelye puszta
és ne legyen lakó abban.«

És:

»Az ő püspökségét más vegye át.«

²¹ Szükséges azért, hogy azok közül a férfiak közül, akik velünk együtt jártak minden időben, míg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt, ²² a János keresztségétől kezdve mind addig a napig, melyen fölvetetett a mennybe tőlünk, azok közül még valaki az ő feltámadásának tanúja legyen velünk együtt.“

²³ Ezért előállítottak kettőt, Józsefet, akit Barsabbásnak hívnak, akinek mellékneve Jusztusz volt, és Mátyást, ²⁴ és így imádkoztak: „Te, Uram, ki mindenkinek szívét ismered, mutasd meg a kettő közül azt, akit kiválasztottál, ²⁵ hogy elnyerje az osztályrészét e szolgálatnak és apostolságnak, melytől eltévelyedett Júdás, hogy az ő helyére jusson.“ ²⁶ Sorsot vetettek azért közülük, és a sors Mátyásra esett, és így a tizenegy apostol közé számlálták.

2

A Szentlélek kitöltetése

¹ Amikor a pünkösd napja eljött, mindnyájan egy akarattal együtt voltak. ² És

nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése keletkezett, és eltöltötte az egész házat, ahol ültek. ³ Kettős tüzes nyelvek jelentek meg előttük, és mind-egyikükre ráereszkedtek. ⁴ Megteltek mindnyájan Szentlélekkel, és kezdtek más nyelveken szólni, amint a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.

⁵ Ekkor Jeruzsálemben laktak zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül valók, melyek az ég alatt vannak. ⁶ Miután pedig ez a zúgás keletkezett, egybegyűlt a sokaság, és megzavarodott, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallotta őket szólni. ⁷ Mindnyájan elálmélkodtak, és csodálkozva mondták egymásnak: „Nem Galileából valók-e ezek mindnyájan, akik beszélnek? ⁸ Hogyan halljuk hát őket, ki-ki közülünk a saját nyelvén, amelyben születünk? ⁹ Pártusok, médek és elámiták, és akik Mezopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontuszban és Ázsiában, ¹⁰ Frígiában és Pamfiliában, Egyiptomban és Líbiának tartományaiban lakunk, mely Ciréné mellett van, és a Rómából jöttek, akár zsidók, akár prozeliták, ¹¹ krétaiak és arabok, halljuk, amint a mi nyelvünkön hirdetik az Istennek felséges dolgait.“ ¹² Elálmélkodtak mindnyájan, és zavarban voltak, és egymásnak ezt mondták: „Vajon mi akar ez lenni?“

¹³ Mások pedig csúfolódva ezt mondták: „Édes bortól részegedtek meg.“

Péter apostol pünkösdi beszéde

megöltétek. ²⁴ De az Isten feltámasztotta, a halál fájdalmait megoldva, mert lehetetlen volt, hogy az őt fogva tartsa. ²⁵ Mert Dávid ezt mondja róla:

»Magam előtt láttam az Urat mindenkor,
mert ő nékem jobb kezem felől van,
hogy meg ne tántorodjam.

²⁶ Ezért örvendezett a szívem,
és vígadott a nyelvem;
sőt még az én testem is reménységben
nyugszik.

²⁷ Mert nem hagyod a lelkemet a sírban,
és nem engeded, hogy szented rothadást
lásson.

²⁸ Megjelentetted nékem az életnek útjait;
betöltesz engem örömmel a te orcád előtt.«

²⁹ Atyámfiak! Szabad nyíltan szólnom előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő meghalt és eltemették, és az ő sírja mind a mai napig nálunk van. ³⁰ Mivel próféta volt, és tudta, hogy az Isten neki esküvéssel megesküdü, hogy majd az ő magvának gyümölcséből támasztja a Krisztust test szerint, hogy helyezze az ő királyi székibe, ³¹ előre látva ezt, szólt a Krisztus feltámasztásáról, hogy az ő lelkét nem hagyta a sírban, sem a teste rothadást nem látott. ³² Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, aminek mi mindnyájan tanúi vagyunk. ³³ Ezért az Istennek jobbján által felmagasztaltatva, és a megígért Szentlelket megnyerve az Atyától, kitöltötte ezt, amit ti most láttok és hallotok. ³⁴ Mert nem Dávid ment fel a mennyországba, hiszen ő maga mondja:

»Mondta az Úr az én Uramnak:

Ülj az én jobb kezem felől,

³⁵ míg a te ellenségeidet lábaid alá
zsámolyul vetem.«

³⁶ Bizony tudja meg azért Izraelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek.“

³⁷ Amikor pedig ezeket hallották, szívükben megkeseredtek, és ezt mondták Péternek és a többi apostoloknak: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?“

³⁸ Péter pedig ezt mondta nekik: „Térjetekek meg, és keresztelkedjetekek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében, a bűnöknek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. ³⁹ Mert nektek szól az ígélet, és a gyermekeiteknek és mindazoknak, akik messze vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.“

⁴⁰ Sok egyéb beszéddel is buzgón kérte, és intette őket: „Szakítsátok el magatokat ettől a gonosz nemzetségtől!“ ⁴¹ Akik pedig örömmel vették az ő beszédét, megkeresztelkedtek, és hozzájuk csatlakozott azon a napon mintegy háromezer lélek.

⁴² És foglalatostkodtak az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és az imádságban. ⁴³ Minden lélekben pedig félelem támadt, és az apostolok sok csodát és jelt tettek. ⁴⁴ Mindnyájan pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt. ⁴⁵ Jóságukat és marháikat eladogatták,

és szétosztogatták azokat mindenkinek, kinek-kinek amint szüksége volt rá. ⁴⁶ És minden nap egy akarattal kitartva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesedtek az eledelben örömmel és tiszta szívvel. ⁴⁷ Dicsérték az Istent, és az egész nép kedvelte őket. Az Úr pedig minden napon gyarapította a gyülekezetet az üdvözülőkkel.

3

Péter meggyógyítja a szánta embert

¹ Péter és János egyszer együtt mentek fel a templomba, a kilenc órai imádkozásra. ² Ekkor odahoztak egy embert, aki születésétől fogva szánta volt, és akit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy alamizsnát kérjen azoktól, akik bemennek a templomba. ³ Amikor meglátta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, alamizsnát kért tőlük. ⁴ Péter pedig rátekintett Jánossal együtt, és ezt mondta: „Nézz reánk!” ⁵ Ő pedig rájuk figyelt, remélve, hogy valamit kap tőlük.

⁶ Péter pedig ezt mondta: „Ezüstöm és aranyam nincsen nekem, hanem amim van, azt adom neked: a Názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!” ⁷ És jobb kezénél fogva felemelte őt, és azonnal megerősödtek a lábai és bokái, ⁸ és felugorva megállt, és járt. Bement velük a templomba is, járkálva, és szökdelve, és dicsérte az Istent. ⁹ És látta az egész nép, hogy

jár, és dicséri az Istent. ¹⁰ Megismerték, hogy ő volt az, aki alamizsnáért ült a templomnak Ékes kapujában, és megteltek csodálkozással, és álmélgodtak, hogy mi történt vele.

Péter bizonyágot tesz Krisztusról

¹¹ Amikor pedig a sánta, aki meggyógyult ragaszkodott Péterhez és Jánoshoz, az egész nép álmélgodva futott hozzájuk a csarnokba, melyet Salamonénak neveztek. ¹² Amikor pedig ezt látta Péter, ezt mondta a népnek: „Ízrael férfiai, miért csodálkoztok ezen, vagy miért néztek reánk, mintha tulajdon erőnkkel vagy jámborságunkkal műveltük volna azt, hogy járjon? ¹³ Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak Istene, a mi atyáinknak Istene megdicsőítette az ő Fiát, Jézust, akit ti elárultatok, és megtagadtatok Pilátus előtt, noha ő úgy ítélte, hogy elbocsátja. ¹⁴ Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadtátok, és azt kívántátok, hogy a gyilkos embert bocsássa szabadon nektek, ¹⁵ az életnek fejedelmét pedig megöltétek, akit az Isten feltámasztott a halálból, aminek mi vagyunk tanúi. ¹⁶ Az ő nevébe vetett hit, az ő neve erősítette meg ezt, akit láttok és ismertek, és a hit, mely ő általa van, adta neki ezt az ép egészséget mindannyiótok szeme láttára.

¹⁷ De most, atyámfiai, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, amiképpen a ti előljáróitok is. ¹⁸ Az Isten pedig, ekképpen töltötte be, amit előre megmondott prófétái által, hogy a Krisztus szenvedni fog. ¹⁹ Bánjátok meg azért, és térjete meg, hogy

eltöröltessenek a ti bűneitek, hogy így eljőjön az Úrtól a felüdülés ideje, ²⁰ és elküldje a Jézus Krisztust, akit nektek előre hirdetett. ²¹ Akit az égnek kell magába fogadnia mind addig az időig, míg újjá teremtetnek mindazok, amelyekről az Isten kezdettől fogva szólott szent prófétái által. ²² Mert Mózes ezt mondta az atyáknak: »Prófétát támaszt nektek az Úr, a ti Istenetek, atyátokfiai közül, mint engem: őt hallgassátok mindenben, amit csak szól nektek. ²³ Mindazokat pedig, akik nem hallgatnak arra a prófétára, ki fogják irtatni a nép közül.«

²⁴ De a próféták is mindnyájan Sámueltól, és a következőktől fogva, akik csak szóltak, ezekről a napokról jövendöltek. ²⁵ Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, Ábrahámnak ígérve: A te magodban áldást nyer a földnek valamennyi nemzetsége. ²⁶ Az Isten az ő Fiát, Jézust első sorban nektek támasztotta fel, elküldte őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikőtöket megtérítve bűneitekből.“

4

Pétert és Jánost börtönbe vetik

¹ Amíg ők a néphez szóltak, odaléptek hozzájuk a papok, a templom felügyelője és a szadduceusok. ² Nehezteltek amiatt, hogy ők a népet tanítják, és hirdetik a halálból való feltámadást Jézusban. ³ Rájuk vetették kezüket, és őrizetbe vették őket másnapig, mert már este

volt. ⁴ Sokan pedig azok közül, akik hallgatták az igét, hittek, szám szerint mintegy ötezer férfi.

Péter a nagytanács előtt

⁵ Történt pedig, hogy másnapra egybegyűltek a vének és az írástudók fejei Jeruzsálemben. ⁶ És Annás, a főpap, Kajafás és János, Sándor és akik csak főpapi nemzetségből származtak. ⁷ Amikor pedig őket középre állították, faggatták őket: „Micsoda hatalommal, vagy kinek a nevében cselekedtetek ezt?”

⁸ Akkor Péter, Szentlélekkel megtelve, ezt mondta nekik: „Népnek fejedelmei és Izraelnek vénei! ⁹ Ha minket a mai napon egy nyomorék emberrel való jótett miatt hallgattok ki, hogy mitől gyógyult meg, ¹⁰ mindnyájan tudjátok meg, Izrael egész népével együtt, hogy a Názáreti Jézus Krisztusnak neve által, akit ti megfeszítettetek, akit Isten feltámasztott halottaiból: őáltala áll ez előttetek épségben.

¹¹ »Ez az a kő, amelyet ti építők megvetettetek, mégis szegletkő lett.«

¹² Nincsen senki másban üdvösség, mert nem is adatott más név az emberek között az ég alatt, amely által üdvözülhetnénk.“

Péter és János szabadon bocsátása

¹³ Amikor pedig látták, hogy Péter és János milyen bátran szólnak, és megtudták, hogy írástudatlan és közönséges emberek, elcsodálkoztak. Föl is ismerték őket, hogy a Jézussal voltak. ¹⁴ Amikor azonban látták, hogy az az ember, amelyik meggyógyult, velük együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenük

szólni. ¹⁵ Miután kiküldték őket a gyűlésből, maguk közt tanácskoztak, s ezt mondták: ¹⁶ „Mit cselekedjünk ezekkel az emberekkel? Mert nyilvánvaló, hogy csoda történt általuk, mindenki, aki Jeruzsálemben lakik tudja, és le nem tagadhatjuk. ¹⁷ De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegezzük meg őket, hogy többé egy emberhez se szóljanak az ő nevében.“

¹⁸ Ezért beszólították őket, és megparancsolták nekik, hogy egyáltalán ne szóljanak, és ne tanítsanak a Jézus nevében. ¹⁹ Péter és János pedig ezt felelte: „Vajon igaz dolog-e Isten előtt, hogy rátok hallgassunk inkább, mintsem Istenre, ítéljétek meg magatok! ²⁰ Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokról ne beszéljünk.“

²¹ Ők pedig nem találtak semmi módot arra, hogy megbüntessék őket, megfenyegették, és elbocsátották őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítették az Istent azért, ami történt, ²² mert több mint negyven esztendő volt az az ember, akivel a gyógyításnak ez a csodája történt.

A gyülekezet imádsága

²³ Amikor pedig elbocsátották őket, elmentek az övéikhez, és elbeszélték, amiket a főpapok és a vének mondtak nekik. ²⁴ Ők pedig mikor ezt hallották, egy szívvel-lélekkel felemelték szavukat az Istenhez, és ezt mondták: „Urunk, te vagy az Isten, aki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levő dolgot, ²⁵ aki, a te szolgádnak Dávidnak szája által ezt mondtad:

»Miért zúgolódtak a pogányok,
és gondoltak a népek hiábavalóságot?

²⁶ Fölkeltek a földnek királyai,
és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen,
és az ő Krisztusa ellen.«

²⁷ Mert bizony a te szent Fiad, Jézus ellen,
akit felkentél, megegyezett Heródes és Pon-
cius Pilátus a pogányokkal és Izrael népével,
²⁸ hogy véghezvigyék, amiről a te kezéd
és a te tanácsod előre elhatározott, hogy
megtörténjenek. ²⁹ Most azért, Urunk, tekints
a fenyegetéseikre, és add meg a te szolgálóidnak,
hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet;
³⁰ nyújtsd ki kezédet gyógyításra, hogy jelek és
csodák történjenek a te szent Fiad, Jézusnak
neve által.“

³¹ Miután könyörögtek, megmozdult a hely,
ahol egybegyűltek, és beteltek mindnyájan
Szentlélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal
szólták.

Testvéri közösség a gyülekezetben

³² A hívők sokaságának pedig szíve-lelke
egy volt. Senki semmi jószágát nem mondta
magáénak, hanem mindenük közös volt. ³³ Az
apostolok pedig nagy erővel tettek bizonyosságot
az Úr Jézus feltámadásáról, és nagy kegyelem
volt mindnyájukon. ³⁴ Mert szűkölködő sem volt
köztük senki, mert akik földek vagy házak
birtokosai voltak, eladták azokat, elhozták az
eladott javak árát, ³⁵ és letették az apostolok
lábai elé, azután elosztották egymás között,
amint kinek-kinek szüksége volt rá.

³⁶ József is, akit az apostolok Barnabásnak neveztek el (ami azt jelenti, hogy Vigasztalás fia), Lévita, származása szerint ciprusi, ³⁷ neki mezője volt, eladta azt, a pénzt elhozta, és az apostolok lábai elé letette.

5

Anániás és Szafíra

¹ Egy ember azonban, név szerint Anániás, Szafirával, az ő feleségével együtt, eladta birtokát. ² És félre tett az árából, feleségének is tudtával, és egy részét elvitték, az apostoloknak lábai elé letették.

³ Péter pedig ezt mondta: „Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szentlelket, és a mezőnek árából félre tégy?

⁴ Ha megmaradt volna, neked maradt volna meg, és miután eladtad, nem te rendelkezél-e vele? Miért cselekedted ezt a dolgot szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.”

⁵ Amint Anániás meghallotta ezeket a szavakat, lerogyott és meghalt. Erre mindenki nagy félelem támadt, akik ezeket hallották. ⁶ Az ifjak pedig felkeltek, begöngyölték őt, kivitték, és eltemették.

⁷ Történt aztán mintegy három óra múlva, hogy az ő felesége, nem tudva mi történt, bement. ⁸ Péter pedig ezt mondta neki: „Mondd meg nekem, vajon ennyiért adtátok-e el a földet?”

Ő pedig ezt mondta: „Igen, ennyiért.”

⁹ Péter pedig ezt mondta néki: „Miért egyeztetek meg, hogy az Úrnak lelkét megkísértsétek? Íme, a küszöbön vannak azoknak lábai, akik eltemették férjedet, és kivisznek téged.”

¹⁰ És azonnal összerogyott lábainál, és meghalt. Az ifjak pedig bementek, és halva találták, kivitték, és eltemették férje mellé. ¹¹ Erre nagy félelem támadt az egész gyülekezetben és mindazokban, akik ezeket hallották.

Az apostolok csodákat tesznek

¹² Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda történt a nép között. Egy akarattal mindnyájan a Salamon csarnokában tartózkodtak. ¹³ Mások közül senki sem mert közéjük elegyedni. A nép azonban magasztalta őket. ¹⁴ Hívók pedig egyre többen csatlakoztak az Úrhoz, férfiak és asszonyok sokasága. ¹⁵ Az utcákra hozták ki a betegeket, letették ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülük. ¹⁶ A szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, betegeket és tisztátalan lelkektől gyötörteket hoztak, akik mind meggyógyultak.

Az apostolok fogsága és kiszabadulása

¹⁷ Ekkor felkelt a főpap és mind, akik vele voltak, azaz a szadduceusok felekezete, megteltek irigységgel, ¹⁸ Elfogták az apostolokat, és közönséges tömlöcbe tették őket. ¹⁹ Azonban az

Úr angyala éjszaka megnyitotta a tömlöc ajtaját, és kihozta őket, s ezt mondta: ²⁰ „Menjetek el, és álljatok ki, a templomban a nép elé, és hirdessétek ez életnek minden beszédét!”

²¹ Ők pedig ezt hallva, bementek korán reggel a templomba, és tanítottak.

Amikor pedig főpap megérkezett és a vele levők, összehívták a gyűlést és Izrael fiainak egész tanácsát, és elküldtek a tömlöcbe, hogy hozzák elő őket. ²² Amikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találták őket a tömlöcben; visszatérve tehát, jelentették: ²³ „A tömlöcöt ugyan nagyon erősen bezárva találtuk, és az örök kívül az ajtó előtt álltak; azonban mikor kinyitottuk, ott benn senkit sem találtunk.” ²⁴ Amint pedig hallották ezeket a szavakat a pap, és a templom felügyelője és a főpapok, zavarba estek ezek miatt, hogy mi lehet ez?

²⁵ Valaki pedig eljött, s hírül adta nekik: „Íme, azok a férfiak, akiket a tömlöcbe vetettetek, a templomban állnak, és tanítják a népet.”

²⁶ Akkor elment a felügyelő a poroszlókkal, elővezette őket erőszak nélkül, ugyanis féltek a néptől, hogy megkövezi őket.

²⁷ Elővezették hát, és a tanács elé állították őket, a főpap pedig megkérdezte tőlük: ²⁸ „Nem parancsoltuk-e meg nektek szigorúan, hogy ne tanítsatok annak nevében? És íme, betöltöttétek Jeruzsálemet tanításotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek véréét.”

²⁹ Péter és az apostolok pedig ezt felelték: „Istennek kell inkább engedni, mintsem az

embereknek. ³⁰ A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve megöltetek. ³¹ Az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbával, hogy Izraelnek bűnbánatot, és bűnöknek bocsánatát adja. ³² Mi vagyunk tanúi, e beszédek felől, és a Szentlélek is, akit Isten azoknak adott, akik neki engedelmessékednek.“

Gamáliél tanácsa

³³ Amikor pedig azok ezeket hallva fogukat csikorgatták, arról tanácskoztak, hogy megölik őket. ³⁴ Azonban a tanácsban egy farizeus felállt, név szerint Gamáliél, aki az egész nép előtt tisztelt törvénytudó volt, és megparancsolta, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat. ³⁵ És ezt mondta a többieknek: „Izrael férfiai, fontoljátok meg, hogy mit akartok ezekkel az emberekkel tenni! ³⁶ Mert ezelőtt felkelt Teudás, és azt mondta, hogy ő valaki, és mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott hozzá, de megölték, és mindnyájan, akik csak követték őt szétszéledtek, és semmivé lettek. ³⁷ Ezután felkelt az a bizonyos galileai Júdás az összeírás idején, és sok embert maga után csábított: ez is elveszett, és mindazok, akik őt követték, szétszóródtak. ³⁸ Mostanra nézve is azt mondom nektek, engedjétek el ezeket az embereket, és hagyjátok őket békén, mert ha emberektől van ez a szándék, vagy ez a dolog, akkor megsemmisül, ³⁹ ha pedig Istentől van, ti meg nem szüntethetitek azt, és esetleg Isten ellen harcolóknak is találnak titeket.“

⁴⁰ Azok engedtek neki, majd beszólították az apostolokat, megverték őket, megparancsolták, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsátották őket.

⁴¹ Ők pedig örömmel mentek el a tanács elől, hogy méltók voltak arra, hogy az ő nevéért gyalázatot szenvedjenek. ⁴² És mindennap a templomban és házanként nem szüntek meg tanítani, és hirdetni Jézust, a Krisztust.

6

A görög nyelvűek hét gondozója

¹ Azokban a napokban pedig, amikor a tanítványok száma szaporodott, a görög zsidók közt panaszkodás támadt a héberek ellen, hogy a közülük való özvegyasszonyokat mellőzik a mindennapi szolgálatban. ² Ezért a tizenkettő egybegyűjtve a tanítványok sokaságát, ezt mondták: „Nem helyes, hogy mi az Isten igéjét elhanyagoljuk, és az asztalok körül szolgálunk. ³ Válasszatok ezért, atyámfiak, magatok közül hét férfit, akiknek jó hírük van, akik Szentlélekkel és bölcsességgel vannak megtelve, hogy őket erre az elfoglaltságra beállítsuk. ⁴ Mi pedig foglalatosságunk maradunk az imádkozásban, és az igehirdetés szolgálatában.”

⁵ Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek, és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szentlélekkel telt férfi volt, Fülöpöt, Prokhoroszt, Nikánórt, Timónt, Parmenászt és Nikoláoszt, aki Antiókhából való prozelita

volt; ⁶ Őket az apostolok elé állították, és miután imádkoztak, kezeiket rájuk tették.

⁷ És az Isten igéje növekedett, és sokasodott a tanítványok száma Jeruzsálemben, és a papok közül is nagyon sokan követték a hitet.

István elfogják és vádolják

⁸ István pedig – hittel és erővel telve –, nagy csodákat és jeleket cselekedett az emberek között. ⁹ Néhányan azonban eljöttek, akik ahhoz a zsinagógához tartoztak, amelyet a szabadosok, a ciréneiek, az alexandriaiak, a Ciliciából és Ázsiából valókének neveztek, és Istvánnal vitatkoztak. ¹⁰ De nem tudtak ellenállni annak a bölcsességnek és a Léleknek, amellyel szólt.

¹¹ Ekkor felbujtottak néhány embert, akik ezt mondták: „Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.”

¹² És fellázították a népet, a véneket és az írástudókat; és reá rohanva, magukkal ragadták őt, és elvitték a tanács elé. ¹³ Hamis tanúkat állítottak, akik azt mondták: „Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen. ¹⁴ Hallottuk, amint azt mondta, hogy az a Názáreti Jézus ezt a helyet lerombolja, és megváltoztatja a szertartásokat, amelyeket Mózes adott nekünk.”

¹⁵ A tanácsban ülők mindnyájan tekintetüket reá vetették, és olyannak látták az arcát, mint egy angyalé.

7

István védőbeszéde

¹ A főpap pedig megkérdezte: „Vajon tényleg így vannak-e ezek a dolgok?”

² Ő pedig ezt mondta: „Férfiak, atyámfiai és atyák, halljátok meg! A dicsőségnek Istene megjelent a mi atyánknak, Ábrahámnak, amikor Mezopotámiában volt, mielőtt Háránban lakott, ³ és mondta neki: »Eredj ki a földedből és a te nemzetséged közül, és gyere arra a földre, amelyet mutatok neked.«

⁴ Akkor kiment a káldeusok földjéből, és Háránban lakott. Miután pedig meghalt az atyja, kihozta onnan erre a földre, amelyen ti most laktok. ⁵ Nem adott neki abban örökséget, még egy talpalatnyi földet sem, de azt ígérte, hogy neki adja azt birtokul, és utódainak, holott nem is volt neki gyermeke. ⁶ Az Isten pedig azt mondta neki, hogy az utódai zsellérek lesznek idegen földön, és szolgaság alá vetik, és nyomorgatják négyszáz esztendeig őket. ⁷ De azt a népet, amelynek szolgálnak, megítélem, mondta az Isten, ők pedig ezek után kijönnek, és szolgálnak nekem ezen a helyen. ⁸ És a körülmetélés szövetségét adta neki: és így nemzette Izsákot, és körülmetélte őt a nyolcadik napon, és Izsák Jákobot, és Jákob a tizenkét pátriárkát.

⁹ A pátriárkák pedig irigységből eladták Józsefet Egyiptomba, de Isten vele volt, ¹⁰ megszabadította őt minden nyomorúságából, kedvességet és bölcsességet adott neki a fáraó, Egyiptom királya előtt, aki őt Egyiptom fölé és az ő egész háza fölé kormányzóul állította.

11 Egyiptom és Kánaán egész földjére pedig éhínség következett, és nagy nyomorúság, és a mi atyáink nem találtak eledelt. 12 Amikor pedig meghallotta Jákob, hogy Egyiptomban van gabona, elküldte először a mi atyáinkat. 13 Második alkalommal fölismerték Józsefet testvérei, és a fáraó megtudta József származását. 14 József elküldve, magához hívatta atyját, Jákobot és az egész hetvenöt lélekből álló rokonságát. 15 Elment tehát Jákob Egyiptomba, és meghalt ő és a mi atyáink is. 16 Elvitték őket Sikembe, és abba a sírba helyezték el, melyet Ábrahám vett ezüstpénzen, Emórnak, a Sikem atyjának fiaitól.

17 Amikor pedig közeledett az ígélet ideje, melyet Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnövekedett a nép, és megsokasodott Egyiptomban. 18 Egészen addig, míg egy másik király nem lett, aki nem ismerte Józsefet. 19 Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánt, nyomorgatta atyáinkat, hogy csecsemőiket tegyék ki, hogy életben ne maradjanak.

20 Ekkor született Mózes, aki ékes volt az Isten előtt. Három hónapig atyja házában tartották. 21 Amikor pedig kitették, a fáraó leánya vette fel, és nevelte fel őt a saját fia gyanánt. 22 Mózeset az egyiptomiak minden bölcsességére megtanították, és hatalmas volt beszédben és cselekedetben.

23 Amikor pedig a negyvenedik évét betöltötte, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izrael fiait. 24 Amikor látta, hogy egyiket

bántalmazták, oltalmába vette, és az egyiptomi embert megölve, bosszút állt azért, akit bántottak. ²⁵ Azt gondolta, hogy atyjafiai megértik, hogy az Isten az ő keze által ad nekik szabadulást, de azok nem értették meg. ²⁶ Másnap meg olyankor jelent meg köztük, mikor összevesztek, és békességre intette őket: Férfiak, ti testvérek vagytok, miért bosszantjátok egymást?

²⁷ De az, aki felebarátját bántalmazta, elutasította őt magától, ezt mondva: »Kicsoda tett téged fejedelemmé és bíróvá mi rajtunk?

²⁸ Csak nem akarsz engem is megölni, ahogyan megölted tegnap az egyiptomit?« ²⁹ Erre a beszédre azután Mózes elmenekült, és jövevény lett Midján földjén, ahol két fia született.

³⁰ Negyven esztendő elteltével az Úr angyala megjelent neki a Sínai hegy pusztájában csipkebokornak tüzes lángjában. ³¹ Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozott azon, amit látott. Amikor pedig oda ment, hogy megszemlélje, az Úr szava szólt hozzá: ³² »Én vagyok a te atyáidnak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene, és Jákobnak Istene.« Mózes pedig megrémült, és nem mert odanézni.

³³ Az Úr pedig ezt mondta neki: »Oldozd le sarodat lábaidról, mert a hely, amelyen állsz, szent föld. ³⁴ Megláttam népemnek nyomorúságát, mely Egyiptomban van, és fohászzkodásukat meghallgattam, és azért szálltam le, hogy őket megszabadítsam. Most azért jöjj, elküldelek téged Egyiptomba.«

³⁵ Ezt a Mózeszt, akit megtagadtak ezt mondva: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? – ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldte el angyala által, aki megjelent neki a csipkebokorban. ³⁶ Ez hozta ki őket, csodákat és jeleket téve Egyiptom földjén, és a Vörös tengeren és a pusztában negyven esztendeig.

³⁷ Ez az a Mózes, aki Izrael fiainak ezt mondta: »Prófétát támaszt nektek az Úr, a ti Istenetek, testvéreitek közül, mint engem: őt hallgassátok.« ³⁸ Ez az, aki ott volt a gyülekezetben, a pusztában a Sínai hegyen vele beszélő angyallal és atyáinkkal, aki az élő igéket vette át, hogy nekünk adja.

³⁹ Neki nem akartak engedni atyáink, hanem eltaszították maguktól, és szívükben Egyiptom felé fordultak, ⁴⁰ és ezt mondták Áronnak: »Csinálj nekünk isteneket, akik előttünk járjanak, mert ezzel a Mózeszel, aki minket Egyiptom földjéről kihozott, nem tudjuk, mi történt.« ⁴¹ És borjút csináltak azokban a napokban, és áldozatot vittek a bálványnak, és gyönyörködtek kezeik alkotásában. ⁴² Az Isten pedig elfordult tőlük, és hagyta, hogy az ég seregének szolgáljanak, amint meg van írva a próféták könyvében:

»Vajon áldozati állatokat

És áldozatokat hoztatok-e nékem
negyven esztendeig a pusztában,

Izraelnek háza?

⁴³ Ellenkezőleg, inkább hordoztátok

a Molok sátrát, és a ti isteneteknek,
Romfának csillagát,

a képeket, melyeket csináltatok,
hogy azokat imádjátok:

elviszlek azért titeket Babilonon túlra.«

⁴⁴ A Szövetség sátra a mi atyáinknál volt a pusztában, amint parancsolta az, aki azt mondta Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja, amelyet látott. ⁴⁵ Amelyet atyáink átvéve, be is hoztak Józsuével, mikor birtokba vették a pogányok földjét, akiket kiűzött az Isten atyáink színe elől, egészen Dávid idejéig. ⁴⁶ Ő kegyelmet talált az Isten előtt, és könyörgött, hogy hajlékot találhasson Jákób Istenének, ⁴⁷ de a házat Salamon építette neki.

⁴⁸ A Magasságos azonban nem kézzel épített templomokban lakik, amint a próféta mondja:

⁴⁹ »A menny nékem a trónom,

a föld pedig az én lábaimnak zsámolya.

Milyen házat építhettek nékem? – azt mondja az

Úr,

vagy melyik az én nyugodalmamnak helye?

⁵⁰ Nem az én kezem alkotta-e mindezeket?»

⁵¹ Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor ellenálltok a Szentléleknek, ugyan úgy, mint atyáitok. ⁵² A próféták közül kit nem üldöztek atyáitok? Megölték azokat, akik eleve hirdették annak az Igaznak eljövetelét, akinek most árulóivá és gyilkosaivá lettetek. ⁵³ A törvényt angyalok közvetítésével vettétek, de nem tartottátok meg.“

Istvánt megkövezik

⁵⁴ Amikor pedig ezeket hallották, szívüket előntötte a düh, és fogaikat vicsorgatták ellene.

⁵⁵ Mivel pedig eltelt Szentlélekkel, föltekintett a mennybe, és látta Isten dicsőségét, és Jézust az Istennek jobbjára felől állni, ⁵⁶ és ezt mondta: „Íme, látom az eget megnyílni, és az Emberfiát az Isten jobbjára felől állni.”

⁵⁷ Ekkor hangosan felkiáltottak, füleiket bedugták, és egy akarattal rárohantak, ⁵⁸ kiűzték a városon kívül, és megkövezték. A tanúk pedig felsőruháikat egy Saul nevezetű ifjú lábaihoz rakták le.

⁵⁹ Megkövezték tehát Istvánt, aki így imádkozott: „Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet!” ⁶⁰ Térdre esett, és hangosan felkiáltott: „Uram, ne tulajdonítsd nekik ezt a bűnt! És ezt mondva, elaludt.”

8

Saul üldözi az egyházat

¹ Saul pedig szintén javasolta megölését. Azon a napon nagy üldözés támadt a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan szétszéledtek Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve. ² Istvánt pedig eltemették kegyes férfiak, és nagyon megsiratták. ³ Saul pedig pusztította az anyaszentegyházat: házról-házra járva férfiakat és asszonyokat elhurcolt, és tömlöcbe vetett.

Fülöp Krisztust hirdeti Samáriában

⁴ Ők azonban szétszéledve, ahol csak jártak, hirdették az igét. ⁵ Fülöp lement Samária városába, és prédikálta nekik a Krisztust. ⁶ A sokaság pedig egy szívvel-lélekkal figyelt azokra, amiket Fülöp mondott, hallva és látva a jeleket, amelyeket cselekedett. ⁷ Mert sokakból, akikben tisztátalan lelkek voltak, nagy hangon kiáltva kimentek, sok gutaütött és sánta pedig meggyógyult, ⁸ és nagy öröm lett abban a városban.

⁹ Egy Simon nevű ember pedig már korábban gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt, és elámította Samária népét, magát valami nagynek állítva. ¹⁰ Mindnyájan figyeltek rá, kicsinytől nagyig, és ezt mondták: „Ez az Istennek a nagy ereje!” ¹¹ Azért figyeltek fel rá, mert hosszú időn át az ördögi mesterkedésekkel elámította őket. ¹² De miután hittek Fülöpnek, aki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére vonatkozó örvendetes dolgokat hirdette, megkeresztelkedtek, férfiak és asszonyok is. ¹³ Simon maga is hitt, és megkeresztelkedve Fülöppel tartott, és látva, hogy jelek és nagy csodák történnek, elálmélkodott.

¹⁴ Amikor pedig meghallották a jeruzsálemi apostolok, hogy Samária elfogadta az Isten igéjét, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. ¹⁵ Ők amikor lementek, könyörögtek értük, hogy vegyenek Szentlelket, ¹⁶ mert még senkire közülük nem szállt rá, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. ¹⁷ Akkor kezeiket rájuk tették, és Szentlelket vettek.

¹⁸ Amikor pedig látta Simon, hogy az apos-

tolok kézrátétele által adatik a Szentlélek, pénzt kínált nekik, ¹⁹ és ezt mondta: „Adjátok nekem is ezt a hatalmat, hogy akire ráteszem kezeimet, az vegye a Szentlelket.”

²⁰ De Péter ezt mondta neki: „A pénzed veled együtt vesszen el, mivel azt gondoltad, hogy az Istennek ajándéka pénzen megvehető. ²¹ Nincs neked részed, sem örökséged ebben a dologban, mert a szíved nem igaz az Isten előtt. ²² Térj meg azért ebből a gonoszságodból, és kérjed az Istent, talán megbocsátja neked szívednek gondolatát. ²³ Mert látom, hogy keserű méregben és álnokság fogságában vagy.”

²⁴ Simon pedig így felelt: „Könyörögjetek érettem az Úrhoz, hogy semmi azokból, amiket mondtatok, rám ne jöjjön.”

²⁵ Ők pedig, miután bizonyosságot tettek, és hirdették az Úrnak igéjét, visszatértek Jeruzsálembe, és sok samáriai faluban prédikálták az evangéliumot.

Az etióp kincstárnok megtérése

²⁶ Az Úr angyala pedig így szólt Fülöphöz: „Kelj fel, és menj el dél felé, arra a járatlan útra, amely Jeruzsálemből Gázába megy alá.”

²⁷ És elment. És íme, egy szerecsen férfi, Kandakénak, a szerecsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, aki az egész kincstárának felügyelője volt, és feljött imádkozni Jeruzsálembe; ²⁸ visszatérőben a szekeren ült, és olvasta Ézsaiás prófétát. ²⁹ A Lélek pedig ezt

mondta Fülöpnek: „Menj oda, és csatlakozzál ehhez a szekérhez!”

³⁰ Amikor Fülöp odafutott, hallotta, amint Ézsaiás prófétát olvassa, és megkérdezte tőle: „Vajon érted-e, amit olvasol?”

³¹ Ő pedig így felelt: „Hogyan érthetném, hacsak valaki meg nem magyarázza nekem?” És kérte Fülöpöt, hogy szálljon fel, és üljön mellé.

³² Az Írás helye pedig, melyet olvasott, ez volt:
Mint juhot vitték mézárszékre,
és mint a bárány néma a nyírója előtt,
úgy nem nyitotta meg a száját.

³³ A megaláztatásában az ítélet elvételét róla,
az ő nemzetségét pedig kicsoda sorolja fel?
Mert elvételik a földről az ő élete.

³⁴ A komornyik pedig ezt mondta Fülöpnek: „Kérlek téged, kiről mondja ezt a próféta? Magáról-e, vagy más valakiről?” ³⁵ Fülöp pedig megnyitotta száját, és kiindulva ebből az Írásból, hirdette neki Jézust.

³⁶ Amikor pedig az úton mentek, egy vízhez jutottak, és ezt mondta a komornyik: „Íme, itt a víz! Mi akadály van, hogy megkeresztelkedjem?” ³⁷ Fülöp pedig ezt mondta: „Ha teljes szívből hiszel, akkor lehet.” Ő pedig így felelt: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.” ³⁸ És megállította a szekeret, és leszálltak mindketten a vízbe, Fülöp és a komornyik, és megkeresztelte őt. ³⁹ Amikor pedig a vízből feljöttek, az Úrnak Lelke elragadta Fülöpöt, és többé nem látta őt a komornyik, de örömmel ment tovább az

útján. ⁴⁰ Fülöp pedig Azótoszba találta magát, és szertejárva hirdette az evangéliumot minden városnak, amíg Cézaréába nem jutott.

9

Saul megtérése

¹ Saul pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elment a főpaphoz, ² leveleket kért tőle Damaszkuszba a zsinagógákhoz, hogy ha talál olyanokat, akik ennek az útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, elfogva Jeruzsálembe vigye őket. ³ És amint ment, és közeledett Damaszkuszhoz, nagy hirtelenséggel fény sugározta őt körül a mennyből, ⁴ leesett a földre, szózatot hallott, mely ezt mondta neki: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?”

⁵ Ő pedig megkérdezte: „Kicsoda vagy, Uram?”

Az Úr pedig ezt mondta: „Én vagyok Jézus, akit te üldözöl. Nehéz neked az ösztöke ellen rugódoznod.” ⁶ Erre remegve és ámulva kérdezte: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” Az Úr pedig ezt mondta neki: „Kelj fel, és menj be a városba, és majd megmondják neked, mit kell cselekedned.”

⁷ A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallották ugyan a hangot, de senkit sem láttak. ⁸ Saul pedig felkelt a földről, de mikor kinyitotta szemeit, senkit sem látott, ezért kézen fogva vezették be őt Damaszkuszba. ⁹ Három napig nem látott, nem evett és nem ivott.

¹⁰ Volt pedig egy tanítvány Damaszkuszban, név szerint Anániás. Látomásban ezt mondta neki az Úr: „Anániás!”

Ő pedig ezt mondta: „Ímhol vagyok Uram!”

¹¹ Az Úr pedig ezt mondta neki: „Kelj fel, menj el az úgynevezett Egyenes utcába, és keress föl a Júdas házában egy Saul nevű tarzuszi embert, mert imádkozik.” ¹² És látta Saul látomásban, hogy egy Anániás nevű férfiú bemegy hozzá, és kezét reá teszi, hogy lászon.

¹³ Anániás pedig így felelt: „Uram, sok embertől hallottam e férfiú felől, milyen sok bosszúsággal illetve szentjeidet Jeruzsálemben, ¹⁴ és itt is hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, akik a te nevedet segítségül hívják.”

¹⁵ Az Úr pedig ezt mondta neki: „Eredj el, mert ő nekem választott eszközöm, hogy hordozza az én nevemet a pogányok, királyok és Izrael fiai előtt. ¹⁶ Mert én megmutatom neki, mennyit kell az én nevemért szenvednie.”

¹⁷ Elment tehát Anániás, bement a házba, és kezeit reá tette, és ezt mondta: „Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, aki megjelent neked az úton, amelyen jöttél, hogy szemeid megnyíljanak, és megteljél Szentlélekkel.” ¹⁸ És azonnal mintha pikkelyek estek volna le szemeiről, mindjárt visszanyerte látását; és felkelt és megkeresztelkedett, ¹⁹ majd miután evett, megerősödött.

Saul pedig néhány napig együtt volt a damaszkuszi tanítványokkal, ²⁰ és azonnal

prédikálni kezdte a zsinagógákban a Krisztust, hogy ő az Isten Fia. ²¹ Mindnyájan elálmélkodtak, akik hallották és ezt mondták: „Nem ő az, aki pusztította Jeruzsálemben azokat, akik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy őket elfogja, és a főpapokhoz vigye őket?” ²² Saul pedig annál inkább bátrabb lett, és zavarba hozta a Damaszkuszban lakó zsidókat, behizonyítva nekik, hogy Jézus a Krisztus.

²³ Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartottak, hogy megöljék őt. ²⁴ Saulnak azonban tudomására jutott leelkedésük. Még a kapukat is őrizték nappal és éjjel, hogy megöljék őt. ²⁵ A tanítványok pedig őt éjjel a kőfalon lebocsátották, leeresztve egy kosárban.

²⁶ Mikor pedig Saul Jeruzsálembé ment, próbált a tanítványokhoz csatlakozni, de mindnyájan félték tőle, mert nem hitték, hogy tanítvány. ²⁷ Barnabás azonban maga mellé vette őt, elvitte az apostolokhoz, és elbeszélte nekik, amint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaszkuszban nagy bátorsággal a Jézus nevében. ²⁸ Ki és bejáratos lett köztük Jeruzsálemben, és nagy bátorsággal tanított az Úr Jézusnak nevében, ²⁹ beszélt, sőt vitatkozott a görög zsidókkal, azok pedig igyekeztek megölni őt. ³⁰ Amikor ezt azonban megtudták az atyafiak, levitték őt Cézaréába, és elküldték Tarzuszba.

Péter Liddában és Joppében

³¹ Az egyháznak tehát egész Júdeában, Galileában és Samáriában békessége volt,

épültek és sokasodtak az Úrnak félelmében, és a Szentlélek vigasztalásában jártak.

³² Történt pedig, hogy Péter, amikor mindnyájukat körbejárta, lement a Liddában lakó szentekhez is. ³³ Talált ott egy Éneász nevű embert, aki nyolc esztendeje ágyban feküdt, gutaütött volt. ³⁴ És mondta néki Péter: „Éneász, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, magad vesd be az ágyadat!” És azonnal felkelt. ³⁵ És látták őt mindnyájan, akik Liddában és Sáronban laktak, és megtértek az Úrhoz.

³⁶ Joppében pedig volt egy nőtanítvány, név szerint Tábita, amely megmagyarázva Dorkász, azaz zerge: gazdag volt jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott. ³⁷ Történt pedig azokban a napokban, hogy megbetegedett, és meghalt. Miután megmosták, kiterítették a felső házban. ³⁸ Mivel pedig Lidda Joppéhez közel volt, a tanítványok meghallották, hogy Péter ott van, két férfiút küldtek hozzá, s kérték, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.

³⁹ Péter felkelt, és elment azokkal. Mihelyt oda ért, felvezették a felső házba, az özvegyasszonyok mind elébe álltak, sírtak és mutogatták a ruhákat és öltözeteket, amelyeket Dorkász csinált, míg velük együtt volt.

⁴⁰ Péter pedig mindenkit kiküldött, térdre esve imádkozott; azután a holttesthez fordulva mondta: „Tábita, kelj fel!” Ő pedig felnyitotta szemeit, és meglátva Pétert, felült. ⁴¹ Ő kezét nyújtva neki felemelte őt; majd szólította

a szenteket és az özvegyasszonyokat, eléjük állította őt elevenen. ⁴² És megtudták egész Joppében, és sokan hittek az Úrban. ⁴³ Ő pedig több napig Joppében maradt egy Simon nevű tímárnál.

10

Kornéliusz és Péter látomása

¹ Volt pedig Cézareában egy Kornéliusz nevű férfi, százados, az úgynevezett itáliai seregből. ² Jámbor és istenfélő volt egész házanépével együtt, sok alamizsnát osztogatott a népnek, és szüntelen könyörgött Istenhez. ³ Látomásban világosan látta, a napnak kilencedik órája körül, hogy az Istennek angyala bement hozzá, és ezt mondta néki: „Kornéliusz!”

⁴ Ő pedig szemeit reá függesztette, és megrémülve mondta: „Mi az, Uram?”

Ő pedig ezt mondta neki: „Könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elé, és ő emlékszik rájuk. ⁵ Most azért küldj Joppéba embereket, és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek. ⁶ Ő egy Simon nevű tímárnál van megszállva, akinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja neked, mit kell cselekedned.”

⁷ Amint pedig elment az angyal, aki Kornéliusszal beszélt, szólított a szolgálai közül kettőt, és egy kegyes vitézt azok közül, akik rendelkezésére álltak. ⁸ Elmondott nekik mindent, és elküldte őket Joppéba.

⁹ Másnap pedig, miközben ők az úton mentek, és a városhoz közeledtek, felment Péter a

háznak felső részére imádkozni hat óra tájban.

¹⁰ Azonban megéhezett, és enni akart. Amíg pedig azok ételt készítettek, elragadtatás szállt reá, ¹¹ és látta, hogy az ég megnyílt, és leszállt hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve és leeresztve a földre.

¹² Mindenféle földi négy lábú állat volt benne, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.

¹³ És szózat szólt hozzá: „Kelj fel Péter, öld és egyél!”

¹⁴ Péter pedig ezt mondta: „Semmiképpen sem, Uram, mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant.”

¹⁵ Ismét szózat szólt hozzá, másodszor is: „Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.”

¹⁶ Ez pedig három ízben történt, és ismét felvitetett az edény az égbe.

¹⁷ Amint pedig Péter magában tünődött, hogy mi lehet az a látomás, amelyet látott, íme, azok a férfiak, akiket Kornéliusz küldött, kérdezősködtek Simon háza után, odaérkeztek a kapuhoz, ¹⁸ bekiáltottak, és megkérdezték, vajon Simon, akit Péternek neveznek, ott van-e szálláson?

¹⁹ És amíg Péter a látomás felől gondolkodott, ezt mondta neki a Lélek: „Íme három férfiú keres téged: ²⁰ nosza kelj fel, eredj le, és minden kételkedés nélkül menj el velük, mert én küldtem őket.”

²¹ Lement tehát Péter a férfiakhoz, akiket Kornéliusz küldött hozzá, és ezt mondta: „Íme, én vagyok, akit kerestek. Mi az, amiért jöttetek?”

22 Ők pedig ezt mondták: „Kornéliusz századost, aki igaz és istenfélő férfiú, aki mellett a zsidók egész népe jó bizonytságot tesz, szent angyal megintette, hogy hívasson téged házához, és halljon tőled bizonyos dolgokról.”
23 Erre behívta őket, és szállására fogadta.

Péter Kornéliusz házában

Másnap pedig elment Péter velük, és a joppébeli testvérek közül is néhányan elmentek vele együtt. 24 Másnap eljutottak Cézaréába. Kornéliusz pedig várta őket, összegyűjtötte rokonait és jó barátait. 25 Amint Péter bement, Kornéliusz elébe ment, lábaihoz borult, és imádni akarta. 26 Péter azonban felemelte, s ezt mondta: „Kelj fel, én magam is ember vagyok!”

27 És beszélgetve, bement vele, és sokakat talált ott összegyűlve. 28 És ezt mondta nekik: „Ti tudjátok, hogy tilos zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni. De nékem az Isten megmutatta, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek. 29 Ezért ellenkezés nélkül el is jöttem, miután meghívtak. Azt kérdezem tehát, mi okból hivattatok engem?”

30 Kornéliusz ekkor ezt mondta: „Négy napja ebben az órában, kilenc óraker börtöltem, és imádkoztam a házamban, és íme, egy férfiú állt meg előttem fényes ruhában, 31 és ezt mondta: Kornéliusz, a te imádságod meghallgatásra talált, és a te alamizsnáidra emlékezett az Isten. 32 Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek. Ő

Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett, s miután eljön, szólni fog neked. ³³ Ezért azonnal elküldtem hozzád, és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, amiket Isten neked parancsolt.”

³⁴ Péter pedig megnyitotta száját, és ezt mondta: „Bizony látom, hogy nem személyválogató az Isten, ³⁵ hanem minden nemzetben kedves előtte, aki őt féli, és igazságot cselekszik. ³⁶ Ezt az ígét, küldte Izrael fiainak, békességet hirdetve a Jézus Krisztus által. Ő a mindenség Ura! ³⁷ Ti ismeritek azt a dolgot, mely az egész Júdeában történt, Galileától kezdve, azután a keresztség után, melyet János prédikált, ³⁸ a Názáreti Jézust, hogyan kente fel őt az Isten Szentlélekkel és hatalommal, aki szertejárt jót téve, és meggyógyítva mindenkit, akik az ördög hatalma alatt voltak, mert az Isten volt ő vele.

³⁹ És mi vagyunk bizonyosságai mindazoknak, amiket mind a zsidók tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett. Őt azonban megölték, keresztfára feszítve, ⁴⁰ de az Isten feltámasztotta harmadnapon, és megadta neki, hogy nyilvánosan megjelenjen; ⁴¹ de nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott tanúknak: nekünk, akik együtt ettünk, és együtt ittunk vele, miután feltámadott halottaiból. ⁴² És megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk bizonyosságot, hogy ő az Istentől rendelt bírása élőknek és

holtaknak. ⁴³ Róla tesznek bizonyosságot a próféták mind, hogy az ő neve által bűneinek bocsánatát veszi mindenki, aki hisz ő benne.”

⁴⁴ Mikor még ezeket az igéket mondta Péter, leszállt a Szentlélek mindazokra, akik hallgatták e beszédet. ⁴⁵ Elálmétkodtak a zsidóságból való hívek, mindazok, akik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szentlélek ajándéka. ⁴⁶ Mert hallották, hogy ők nyelveken szólnak, és magasztalják az Istent.

Akkor ezt mondta Péter: ⁴⁷ „Vajon megtagadhatja-e valaki a vizet ezektől, hogy megkeresztelkedjenek, akik ugyanúgy vették a Szentleket, mint mi is?” ⁴⁸ És megparancsolta, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében. Akkor kérték őt, hogy maradjon náluk néhány napig.

11

Péter beszámol Jeruzsálemben a pogányok megtéréséről

¹ Meghallották azonban az apostolok és a Júdeában élő atyafiak, hogy a pogányok is elfogadták az Istennek beszédét. ² Amikor azért felment Péter Jeruzsálembe, vitatkoztak vele a zsidóságból valók, ezt mondva: ³ „Körülmetéletlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük.”

⁴ Péter ekkor elkezdte megmagyarázni nekik: ⁵ „Én Joppé városában imádkoztam, és elragadtatásban egy látomást láttam, valami leszálló edényt, mint egy nagy lepedőt, négy sarkánál

fogva leeresztve az égből, és egészen énhozzám szállt. ⁶ Szememet rávetve megnéztem, és láttam a földi négylábú állatokat, a vadakat, a csúszómászókat és az égi madarakat. ⁷ Hangot is hallottam, amely ezt mondta nekem: Kelj fel Péter, öld és egyél!

⁸ Azonban én ezt mondtam: Semmiképpen sem, Uram, mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba.

⁹ A szózat pedig másodszor is felelt nekem az égből: Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak. ¹⁰ Ez pedig három ízben történt, és ismét felemelkedett az egész az égbe.

¹¹ És íme, azonnal három férfiú érkezett a házhoz, amelyben voltam, akiket Cézareából küldtek énhozzám. ¹² A Lélek pedig azt mondta nekem, hogy menjek el velük minden kételkedés nélkül. Eljött azonban velem ez a hat atyafi is, és bementünk annak az embernek a házába.

¹³ És ő elbeszélte nekünk, hogyan látta, amint az angyal megállt az ő házában, és ezt mondta neki: Küldj embereket Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek. ¹⁴ Ő olyan ígéretet fog hirdetni neked, melyek által megtartatsz mind te, és mind az egész házad népe.

¹⁵ Mikor pedig elkezdtem beszélni, leszállt a Szentlélek rájuk, miképpen reánk is kezdetben.

¹⁶ Eszembe jutott akkor az Úrnak mondása, amint mondta: János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szentlélekkel fogtok megkereszteltetni.

17 Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nekik is, mint nekünk is, akik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna?”

18 Mindezek hallatára aztán megnyugodtak, és dicsőítették az Istent ezt mondva: „Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre!”

Az első keresztyének Antiokhiában

19 Azok tehát, akik szétszóródtak az üldözés miatt, amely István miatt támadott, eljutottak Föníciáig, Ciprusig és Antiókhiáig, senkinek nem prédikálták az igét, hanem csak a zsidóknak. 20 Volt azonban közöttük néhány ciprusi és cirénei férfi, akik amikor Antiókhiába bementek, szóltak a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust. 21 És az Úr keze volt velük, úgyhogy nagy sokaság tért meg az Úrhoz, s hívőkké lettek.

22 Eljutott ennek a híre a jeruzsálemi gyülekezet fülébe, ezért kiküldték Barnabást, hogy menjen el egészen Antiókhiáig. 23 Amikor oda jutott, és látta az Isten kegyelmét, örvendezett, és arra intette mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban. 24 Mert jámbor, Szentlélekkel és hittel teljes férfiú volt ő. És nagy sokaság csatlakozott az Úrhoz.

25 Elment azután Barnabás Tarsuszba, hogy felkeresse Sault, és amikor rátalált elvitte őt Antiókhiába. 26 Így történt, hogy egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és tanítottak

nagy sokaságot. A tanítványokat először Antiókiában nevezték keresztyéneknek.

Agabosz próféciája, éhínség Júdeában

²⁷ Ez időtájt pedig próféták mentek Jeruzsálemből Antiókiába. ²⁸ Felkelt pedig egy közülük, név szerint Agabosz, megjelentette a Lélek által, hogy az egész földkerekségen nagy éhínség lesz; amely be is következett Klaudiusz császár idejében. ²⁹ A tanítványok pedig elhatározták, hogy aszerint, amint kinek-kinek közülük módjában áll, küldenek valami segítséget a Júdeában lakó testvéreknek. ³⁰ Ezt meg is tették, és Barnabással és Saullal elküldték a vénekhez.

12

Jakab kivégzése, Péter újabb fogsága

¹ Abban az időben pedig Heródes király kegyetlenkedni kezdett némelyekkel, a gyülekezetből valók közül. ² Fegyverrel ölette meg Jakabot, Jánosnak testvérét. ³ Amikor látta, hogy ez tetszik a zsidóknak, elhatározta magában, hogy elfogatja Pétert is. (Akkor pedig a kovásztalan kenyerek napjai voltak.) ⁴ El is fogatta, tömlöcbe vettette, átadta négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék, mert húsvét után akarta a nép elé vezetetni.

⁵ Pétert tehát a börtönben őrizték, a gyülekezet pedig szüntelen könyörgött az Istennek ő érte.

Péter megszabadul a börtönből

⁶ Amikor pedig Heródes elő akarta vezetetni, azon az éjszakán Péter két vitéz között aludt, megkötözve két láncsal, és örök őrizték az ajtó előtt a tömlöcöt. ⁷ És íme, az Úrnak angyala eljött, és világosság fénylett a tömlőben: meglökte Péter oldalát, felkeltette őt, és ezt mondta: „Kelj föl hamar!” És leestek a láncok a kezeiről.

⁸ Ezt mondta neki az angyal: „Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat.” És úgy cselekedett. Azután pedig ezt mondta neki: „Vedd fel felsőruhádát, és kövess engem!” ⁹ Ekkor kiment, és követte őt, de nem tudta, hogy valóság-e az, ami történik az angyallal, hanem azt hitte, hogy látomása van. ¹⁰ Amikor pedig átmentek az első őrsön és a másodikon, a vaskapuhoz jutottak, amely a városba visz, az magától megnyílt előttük. Kimentek rajta, és egy utcán előrementek, és az angyal hirtelen eltávozott tőle.

¹¹ Péter pedig magához térve ezt mondta: „Most tudom igazán, hogy az Úr elküldte az ő angyalát, és megszabadított engem Heródes kezéből, és attól, amit az egész zsidó népnek várt.”

¹² Miután ezt megértette, elment Máriának, János, más néven Márk anyjának házához, ahol sokan voltak összegyűlve, és imádkoztak. ¹³ Mikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rodé nevű szolgálóleány ment oda, hogy hallgatózzék. ¹⁴ Megismerte Péter hangját, és

örömeiben nem nyitotta ki a kaput, hanem befutott, és hírül adta, hogy Péter áll a kapu előtt.

¹⁵ Azok pedig azt mondták neki: „Elment az eszed.” Ő azonban erősítgette, hogy úgy van. Azok pedig azt mondták: „Az ő angyala az.”

¹⁶ Péter pedig szüntelen zörgetett. Amikor aztán kinyitották, meglátták őt, és elálmélkodtak. ¹⁷ Miután pedig kezével intett nekik, hogy hallgassanak, elbeszélte nekik, hogyan hozta ki őt az Úr a tömlöcből. És ezt mondta: „Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak.” És kiment, és elment egy más helyre.

¹⁸ Amikor megvirradt, nem csekély háborúság támadt a vitézek között, hogy mi történt Péterrel. ¹⁹ Heródes pedig mikor előhívatta őt, és nem találta, kivallatta az öröket, és megparancsolta, hogy végezzék ki őket. Azután lement Júdeából Cézareába, és ott időzött.

I. Heródes Agrippa halála

²⁰ Heródes pedig ellenséges indulattal volt a tírusziak és szidóniak iránt. De azok egy akarattal eljöttek hozzá, és Blásztuszt, a király kamarását megnyerték, és békességet kértek, mivel az ő tartományukat a királyéból éllelmezték. ²¹ Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözött, és székében ülve nyilvánosan szólt hozzájuk. ²² A nép pedig felkiáltott: „Isten szava ez és nem emberé.” ²³ És azonnal megverte őt az Úrnak angyala, azért, hogy nem az Istennek

adta a dicsőséget. Férgék emésztették meg, és meghalt.

²⁴ Az Istennek igéje pedig növekedett és terjedt.

²⁵ Barnabás és Saul pedig betöltve szolgálatukat visszatértek Jeruzsálemből, maguk mellé vették Jánost is, akinek másik neve Márk volt.

13

A Szentlélek elhívja Barnabást és Pált

¹ Antiókhiaiban az ott levő gyülekezetben volt néhány próféta és tanító: Barnabás és Simeon, akit Nigernek hívtak, és a cirénei Lucius és Manaén, akit Heródeszel, a negyedes fejedelemmel együtt neveltek, és Saul. ² Amikor pedig ők szolgáltak az Úrnak és böjtöltek, ezt mondta a Szentlélek: „Válasszátok ki nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre őket elhívtam.” ³ Akkor, miután böjtöltek és imádkoztak, kezeiket rájuk tették, és elbocsátották őket.

Pál első missziói útjára indul. Barnabás és Pál Ciprusban

⁴ Ők pedig, miután elküldte őket a Szentlélek, lementek Szeleukiába, és onnan eleveztek Ciprusba. ⁵ Mikor Szalamiszba jutottak, hirdették az Isten igéjét a zsidók zsinagógáiban. János is velük volt, mint segítőtárs.

⁶ Miután bejárták a szigetet egészen Páfoszig, találkoztak egy ördögös hamispróféta zsidóval, akinek neve Barjézus volt, ⁷ aki együtt

volt Szergiusz Paulusz tisztartóval, ezzel az okos emberrel. Magához hívatta Barnabást és Sault, és hallani akarta az Isten igéjét. ⁸ Elimás, az ördögös (mert az ő neve ugyanis ezt jelenti) azonban ellenkezett velük, igyekezve a tisztartót elfordítani a hittől. ⁹ De Saul, aki Pál is, megtelve Szentlélekkel, szemeit reá vetette, ¹⁰ és ezt mondta: „Ó minden álnoksággal és minden gonossággal teljes ördögfajzat, minden igazságnak ellensége, nem szűnsz meg az Úrnak igaz útjait elferdíteni? ¹¹ Most azért íme, az Úrnak keze van rajtad, és vak leszel, és nem látod a napot egy ideig!”

És azonnal homály és sötétség szállt reá, és botorkálva keresett vezetőket magának. ¹² A tisztartó, amikor látta, hogy mi történt, elálmélkodott az Úrnak tudományán, és hitt.

A pizidiai Antiókhia zsinagógájában

¹³ Pál és kísérői elhajóztak Páfoszról, Pergébe, és Pamfiliának városába mentek. János azonban elvált tőlük, és visszatért Jeruzsálembe. ¹⁴ Ők Pergéből tovább mentek, és eljutottak Antiókhiaába, Pizidiának városába, és bementek szombatnapon a zsinagógába és leültek. ¹⁵ A törvény és a próféták felolvasása után a zsinagóga előjárói odaküldtek hozzájuk, és ezt mondták: „Atyánkfiai, férfiak, ha van valami intő beszédetek a néphez, szóljatok.”

¹⁶ Pál akkor felkelt, kezével intett, és ezt mondta: „Izrael férfiai és ti, akik féltitek az Istent, halljátok meg! ¹⁷ Ennek a népnek,

Izraelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és e népet fölemelte, amikor Egyiptom földjén jövevények voltak, és onnan kihozta őket hatalmas karja által. ¹⁸ Azután közel negyven esztendeig tűrte az ő erkölcsüket a pusztában. ¹⁹ És miután eltörölt hét népet a Kánaán földjén, azoknak földjét sorsvetéssel elosztotta közöttük. ²⁰ Azután mintegy négyszázötven esztendeig adott bírákat egészen Sámuel prófétáig.

²¹ Azután pedig királyt kértek maguknak, és az Isten Sault adta nekik, a Kis fiát, a Benjámin nemzetségéből való férfiút negyven esztendeig. ²² És amikor őt elvetette, Dávidot emelte nekik királyul; akiről bizonysgot is tett, és ezt mondta: »Szívem szerint való férfiút találtam, Dávidot, Isai fiát, aki minden akaratomat véghez viszi.«

²³ Az ő utódából támasztott Isten, ígérete szerint, Izraelnek szabadítót, Jézust, ²⁴ miután János az ő eljövele előtt a megtérésnek keresztségét prédikálta Izrael egész népének. ²⁵ Amikor pedig be akarta fejezni János az ő tisztét, ezt mondta: Akinek ti gondoltok engem, nem az vagyok, hanem íme, utánam jön, akinek nem vagyok méltó megoldani lábainak saruját sem.

²⁶ Atyámfiai, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai, és akik köztetek félik az Istent, az üdvösségnek ez az igéje nektek küldetett. ²⁷ De akik Jeruzsálemben laknak, és azoknak vezetői, nem ismerték fel őt, és a prófétáknak szavait, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték. ²⁸ És bár semmi

halálra való okot nem találtak, kérték Pilátustól, hogy ölesse meg.

²⁹ Amikor mindazokat elvégezték, ami róla meg van írva, a fáról levéve sírba helyezték.

³⁰ De az Isten feltámasztotta őt halottaiból, ³¹ és megjelent több napon át azoknak, akik együtt jöttek fel vele Galileából Jeruzsálembe, akik az ő tanúi a nép előtt.

³² Mi is hirdetjük nektek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nekünk, az ő fiainak feltámasztotta Jézust. ³³ Amint a második zsoltárban is meg van írva:

»Fiam vagy te,

ma nemzetellek téged.«

³⁴ Azt pedig, hogy feltámasztotta őt halottaiból, úgy hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, így mondta:

»Nektek váltom be a Dávidnak szóló biztos, szent ígéreteket.«

³⁵ Azért mondja másutt is:

»Nem engeded, hogy a te Szentedet rothadás érje.«

³⁶ Mert Dávid, miután a saját idejében szolgált az Isten akaratának, meghalt, és eltemették az ő atyái mellé, és utolérte a rothadás. ³⁷ De akit Isten feltámasztott, azt nem érte rothadás.

³⁸ Tudjátok meg hát, atyámfiai, férfiak, hogy őáltalára hirdetjük nektek a bűnök bocsánatát, ³⁹ és mindazokból, amikből a Mózes törvénye által nem nyerhettek megigazolást, őáltalára mindenki megigazol, aki hisz. ⁴⁰ Vigyázzatok tehát, hogy rajtatok ne teljesedjen be, amit a próféták megmondtak:

41 »Lássátok meg, ti megvetők,
és csodálkozzatok, és semmisüljete meg,
mert én olyan dolgot cselekszem napjaitokban,
olyan dolgot, amelyet nem hinnétek,
ha valaki elmondaná nektek.«

42 Amikor pedig mentek ki a zsinagógából,
kérték a pogányok, hogy a következő szom-
baton is prédikálják nekik ezeket a beszédeket.

43 Amikor pedig szétoszlott a gyülekezet, sokan
a zsidók közül, és az istenfélő prozeliták közül
követték Pált és Barnabást, akik beszéltek
velük, és biztatták őket, hogy maradjanak meg
az Isten kegyelmében.

44 A következő szombatán aztán majdnem
az egész város összegyűlt az Isten ígéjének
hallgatására. 45 Amikor pedig látták a zsidók
a sokaságot, elteltek irigységgel, és ellenkezve
és káromlást szólva ellene mondtak azoknak,
amiket Pál mondott.

46 Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal ezt
mondták: „Először nektek kellett hirdetnünk az
Isten ígéjét, de mivel ti megvetitek azt, és nem
tartjátok méltóknak magatokat az örök életre,
íme, a pogányokhoz fordulunk. 47 Mert így
parancsolta nekünk az Úr:

»Pogányok világosságául rendelvek téged,
hogy üdvösségükre légy a földnek
széléig.«

48 A pogányok pedig mikor ezeket hallották,
örvendeztek és magasztalták az Úr ígéjét, és
mindazok, akik örök életre választottak, hittek.

49 Az Úrnak ígéje pedig elterjedt az egész tar-
tományban. 50 A zsidók azonban felbujtották az

istenfélő és tisztességes asszonyokat, a városnak vezetőit, és üldözést szítottak Pál és Barnabás ellen, és kiűzték őket határukból. ⁵¹ Azok pedig lábuknak porát lerázva ellenük, elmentek Ikóniumba. ⁵² A tanítványok pedig beteltek örömmel és Szentlélekkel.

14

Ikóniumban

¹ Történt pedig Ikóniumban, hogy együtt mentek be a zsidók zsinagógájába, és úgy prédikáltak, hogy mind a zsidókból, mind a görögökből is nagyon sokan lettek hívővé. ² Akik azonban a zsidók közül nem hittek, felingerelték, és megharagították a pogányok lelkét az atyafiak ellen. ³ Mégis sok időt töltöttek ott, bátran prédikálva az Úrban, aki bizonyosságot tett az ő kegyelmének beszéde mellett, és megadta, hogy jelek és csodák történjenek a kezeik által. ⁴ De a város sokasága meghasonlott, és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett voltak. ⁵ Akkor a pogányok és zsidók a főembereikkel együtt támadást indítottak, hogy bosszút álljanak, és megkövezzék őket. ⁶ Ők ezt megtudták, és elmenekültek Likaóniának városaiba, Lisztrába, Derbébe és a körülötte lévő tartományba, ⁷ és ott hirdették az evangéliumot.

Pál meggyógyít egy sántát Lisztrában

⁸ Lisztrában élt egy béna lábú ember, aki születésétől fogva sánta volt, és soha nem tudott

járni. ⁹ Ő hallotta Pált beszélni, aki rátekintett, és látta, hogy van hite, hogy meggyógyuljon, ¹⁰ és hangosan ezt mondta neki: „Állj fel lábaidra egyenesen!” És az felszökött, és járt.

¹¹ A sokaság pedig, amikor látta, amit Pál cselekedett, így kiáltott likaóniai nyelven: „Az istenek jöttek le hozzánk ember képében!” ¹² Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak mondták, mert ő volt a szóvivő. ¹³ Jupiter papja pedig, akinek az ő városuk előtt volt temploma, felkoszorúzott bikákat hajtott a kapukhoz, és a sokasággal együtt áldozatot akart bemutatni.

¹⁴ Amikor azonban ezt meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszagatták, a sokaság közé futottak és ezt kiáltották: ¹⁵ „Férfiak, miért művelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és azt az örvendetes üzenetet hirdetjük nektek, hogy ezektől a hiábavaló dolgoktól az élő Istenhez térjete, aki teremtette a mennyet, a földet, a tengert, és mindent, ami azokban van. ¹⁶ Ő az elmúlt időkben hagyta, hogy a pogányok mind a maguk útján haladjanak, ¹⁷ bár nem hagyta magát tanúbizonyság nélkül, mert jótévőnk volt, a mennyből esőt és termő időt adott nekünk, és betöltötte eledellel és örömmel a szívünket.” ¹⁸ Ezeket mondva, nagy nehezen lecsendesítették a sokaságot, hogy nekik ne áldozzanak.

Pált megkövezik, de életben marad

¹⁹ Azonban Antiókhából és Ikóniumból zsidók jöttek oda, és a sokaságot úgy fellázították, hogy megkövezték Pált, kivonszolták a városból, és azt gondolták, hogy meghalt. ²⁰ De amikor a tanítványok körülvették őt, felkelt, bement a városba, és másnap Barnabással elment Derbébe.

Pál és Barnabás visszatér a szíriai Antiókhába

²¹ Miután annak a városnak hirdették az evangéliumot, sokakat tanítvánnyá tettek, visszatértek Lisztrába, Ikóniumba és Antiókhába. ²² Erősítették a tanítványok lelkét, intve őket, hogy maradjanak meg a hitben, mivel sok háborúságon keresztül kell nekünk az Isten országába bemennünk. ²³ Miután pedig gyülekezetenként előjárókat választottak nekik, imádkozva és böjtölve az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek. ²⁴ És Pizidián átmenve elmentek Pamfiliába, ²⁵ majd miután Pergében hirdették az igét, lementek Attáliába.

²⁶ Onnan elhajóztak Antiókhába, ahonnan az Isten kegyelmére bízták őket, arra a munkára, melyet el is végeztek. ²⁷ Amikor pedig megérkeztek, és a gyülekezetet egybehívták, elbeszélték milyen nagy dolgokat cselekedett az Isten ő velük, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre. ²⁸ Ott aztán nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal.

15

Vita a pogánykeresztyének körülmetéléséről

¹ Némelyek pedig, akik Júdeából jöttek le, így tanították az atyafiakat: „Ha körül nem metélkedtek Mózes rendelete szerint, nem üdvözülhettek.” ² Amikor pedig Pálnak és Barnabásnak nagy viszálya és vitája lett velük, azt határozták el, hogy Pál és Barnabás, és néhányan mások közülük, menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembé, e kérdés ügyében. ³ Kikísérte tehát őket a gyülekezet, és átmentek Fönícián és Samárián, elmondták a pogányok megtérését, és nagy örömet szereztek az összes atyafiaknak. ⁴ Amikor pedig megérkeztek Jeruzsálembé, a gyülekezet, az apostolok és a vének fogadták őket, és ők elbeszélték, milyen nagy dolgokat cselekedett az Isten velük.

⁵ Előállt azonban néhány hívő, akik a farizeusok szerzetéből valók voltak, és azt mondták, hogy körül kell metélni őket, és meg kell parancsolni, hogy Mózes törvényét megtartsák.

Az apostoli gyűlés Jeruzsálemben. Péter beszéde

⁶ Az apostolok és a vének ezért egybegyűltek, hogy e felől a dolog felől határozzanak. ⁷ Amikor nagy vita támadt, felkelt Péter, és ezt mondta nekik: „Atyámfiak, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régóta kiválasztott engem közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangélium beszédét, és higgyenek. ⁸ A szíveket ismerő Isten pedig bizonyosságot tett mellettük, mert Szentlelket adott nekik, amint nekünk is. ⁹ Semmi különbséget nem tett közöttünk és ő közöttük, a hit által tisztította meg szívüket.

¹⁰ Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába olyan igát tegyetek, amelyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk? ¹¹ Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hisszük, hogy megtartatunk, miképpen ők is.“

Jakab beszéde az apostoli gyűlésen

¹² Erre elhallgatott az egész sokaság, és hallgatták Barnabást és Pált, amint elbeszélték, mennyi jelt és csodát tett az Isten általuk a pogányok között. ¹³ Miután pedig elhallgattak, Jakab ezt mondta: „Atyámfiai, férfiak, hallgassatok meg engem! ¹⁴ Simon elmondta, hogyan gondoskodott az Isten arról, hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének. ¹⁵ És ezzel egyeznek a próféták mondásai, amint meg van írva:

¹⁶ »Ezek után megtérek
és felépítem Dávidnak leomlott sátrát;
Omladékait helyreállítom,
és ismét felépítem,

¹⁷ hogy megkeresse
az emberek többi része az Urat,
és a pogányok mindnyájan,
akik az én nevemről neveztetnek.
Ezt mondja az Úr,
ki mindezeket megcselekszi.

¹⁸ Tudja az Isten öröktől fogva
minden cselekedetét.«

¹⁹ Ezért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, akik a pogányok közül térnek meg az Istenhez. ²⁰ Hanem írjuk meg

nekik azt, hogy tartózkodjanak a bálványok tisztátalanságától, a paráznaságtól, a megfojtott állattól és a vértől. ²¹ Mert Mózesnek régi nemzedékek óta minden városban megvannak a hirdetői, hiszen a zsinagógákban minden szombaton olvassák őt.“

Az apostoli gyűlés határozata

²² Akkor az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel együtt úgy tetszett, hogy férfiakat válasszanak ki maguk közül, és elküldjék Antiókhiaiba Pállal és Barnabással: Júdást, akinek mellék neve Barsabbás és Szilászt, akik az atyafiak között vezető emberek voltak. ²³ Ezt az írást küldték velük:

„Az apostolok, a vének, és az atyafiak az Antiókhiaiban, Szíriában és Ciliciában élő, pogányok közül való atyafiaknak üdvözetüket küldik!

²⁴ Mivel meghallottuk, hogy némelyek közülünk, akiknek mi parancsot nem adtunk erre, kimentek és megzavartak titeket beszédeikkel, feldúlták lelketeket, azt mondva, hogy metélkedjete körül, és a törvényt tartsátok meg, ²⁵ úgy gondoltuk, miután egyetértésre jutottunk, hogy kiválasztunk férfiakat, és elküldjük hozzátok a mi szereteteinkkel, Barnabással és Pállal, ²⁶ olyan emberekkel, akik életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért. ²⁷ Elküldtük azért Júdást és Szilászt, akik élőszóval szintén tudtotokra adják ugyanezeket. ²⁸ Mert tetszett a Szentléleknek és nekünk, hogy semmi több terhet ne

tegyünk reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül: ²⁹ hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a megfojtott állattól és a paráznaságtól, amelyektől ha megóvjátok magatokat, jól dolgotok lesz.

Legyetek egészségben!”

³⁰ Ők tehát, miután elbocsátották őket, elmentek Antiókhiaába, egybegyűjtötték a sokaságot, átadták a levelet. ³¹ Amikor elolvasták, örültek az intésnek. ³² Júdás és Szilász pedig mivel maguk is próféták voltak, sok beszéddel intették és erősítették az atyafiakat. ³³ Miután pedig egy bizonyos időt eltöltöttek ott, az atyafiak elbocsátották őket békeséggel az apostolokhoz. (³⁴ De Szilásznak tetszett ott maradni.) ³⁵ Pál és Barnabás is Antiókhiaában időztek, tanították és prédikálták a többiekkel az Úrnak igéjét.

Pál második missziói útja. Barnabás külön útra indul

³⁶ Néhány nap múlva pedig Pál ezt mondta Barnabásnak: „Most, hogy visszatértünk, látogassuk meg atyánkfiait minden városban, amelyben hirdettük az Úrnak igéjét, lássuk: hogy vannak.” ³⁷ Barnabás azt tanácsolta, hogy vegyék maguk mellé Jánost, akit Márknak hívnak. ³⁸ Pál azonban azt tartotta méltónak, hogy aki elszakadt tőlük Pamfiliától fogva, és nem ment velük a munkára, ne vegyék maguk mellé. ³⁹ Meghasonlás támadt közöttük, úgyhogy elszakadtak egymástól, és Barnabás maga mellé vette Márkot, elhajózott Ciprusba.

⁴⁰ Pál pedig Szilászt választotta maga mellé, és az atyafiaktól az Isten kegyelmére bízva útra kelt. ⁴¹ Bejárta Szíriát és Ciliciát, és erősítette a gyülekezeteket.

16

Pál Derbében és Lisztrában

¹ Eljutott Derbébe és Lisztrába is. És íme volt ott egy Timóteus nevű tanítvány, egy hívő zsidó asszonynak, de görög atyának fia, ² akiről jó bizonyosságot tettek a Lisztrában és Ikóniumban élő atyafiak. ³ Őt Pál magával akarta vinni, és körülmetélte őt a zsidókra való tekintettel, akik azokon a helyeken voltak: mert mindnyájan ismerték atyját, hogy görög volt. ⁴ Amint átmentek a városokon, meghagyták nekik, hogy tartsák meg azokat a rendeleteket, amelyeket a Jeruzsálemben levő apostolok és vének hoztak. ⁵ A gyülekezetek pedig erősödtek a hitben, és számuk naponként gyarapodott.

Pál Macedóniába indul

⁶ Mivel a Szentlélek megtiltotta, hogy az igét Ázsiában hirdessék, körbejárták Frígiát és Galácia tartományát. ⁷ Mízia felé mentek, és igyekeztek Bitíniába jutni, de nem eresztette őket a Lélek. ⁸ Áthaladtak azért Mízián, lementek Tróászba. ⁹ Azon az éjszakán látomás jelent meg Pálnak: egy macedón férfiú állt előtte, kérve őt: „Gyere át Macedóniába, és légy segítségül nekünk!” ¹⁰ Mihelyt pedig a látomást látta, azonnal igyekezett elmenni Macedóniába,

megértve, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliumot.

Pál Filippiben

¹¹ Elhajózva Tróászból, egyenesen Szamothrákéba mentünk, másnap meg Neápolisba. ¹² Onnét pedig Filippibe, amely Macedónia azon részének első gyarmatvárosa. Ebben a városban töltöttünk néhány napot.

¹³ Szombatnapon kimentünk a városon kívül egy folyóvíz mellé, ahol az imádkozás szokott lenni, és leülve beszélgettünk az egybegyűlt asszonyokkal. ¹⁴ Egy Lídia nevű, Thiatíra városbeli bíboráros asszony, aki félté az Istent, hallgatott ránk. Az Úr megnyitotta szívét, hogy figyeljenek azokra, amiket Pál mondott. ¹⁵ Amikor pedig megkeresztelkedett egész házanépével együtt, kért minket: „Ha az Úr hívének ítéltetek engem, gyertek az én házamhoz, és maradjatok ott. És unszolt minket.“

Pál és Szilász a börtönben

¹⁶ Történt pedig, hogy amikor a könyörgésre mentünk, egy szolgálóleányka jött elénk, akiben jövendőmondásnak lelke volt, és az ő urainak nagy hasznot hajtott jövendőmondásával. ¹⁷ Követte Pált és minket, és így kiáltott: „Ezek az emberek a magasságos Istennek szolgálói, akik nektek az üdvösségnek útját hirdetik.“ ¹⁸ És ezt több napon át művelte. Pál azonban megharagudott és hátrafordulva, ezt mondta a léleknek: „Parancsolom neked a Jézus Krisztus

nevében, hogy menj ki belőle.“ És kiment abban az órában.

¹⁹ Amikor látták urai, hogy keresetüknek a reménysége elveszett, megfogták Pált és Szilászt, a piacra vonszolták őket a hatóságok elé. ²⁰ Odavezették őket a bírákhoz és ezt mondták: „Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a mi városunkat. ²¹ Olyan szertartásokat hirdetnek, amelyeket nem szabad elfogadnunk, sem cselekednünk, mivel rómaiak vagyunk.“

²² És velük együtt támadt a sokaság ellenük. A bírák pedig letépték ruháikat, megvesszőztették őket. ²³ Miután sok ütést mértek rájuk, börtönbe vetették őket, megparancsolva a börtönőrnek, hogy gondosan őrizze őket. ²⁴ Ezt a parancsot megfogadva, a belső tömlőcbe vetette őket, és lábaikat kalodába szorította.

²⁵ Éjfél tájban pedig Pál és Szilász imádkozott, és énekkel dicsőítették az Istent. A foglyok pedig hallgatták őket. ²⁶ Hirtelen nagy földindulás lett, annyira, hogy megrendültek a börtön alapjai, és azonnal megnyílt az összes ajtó, és mindnyájuknak lehulltak bilincsei. ²⁷ A börtönőr pedig fölserkent, és látta, hogy nyitva vannak a börtönajtók, kivonta kardját, és meg akarta magát ölni, mert azt gondolta, hogy elszöktek a foglyok. ²⁸ Pál azonban hangosan kiáltott: „Semmi kárt ne tégy magadban, mert mindnyájan itt vagyunk!“

²⁹ Ő pedig világosságot kérve beugrott, és remegve borult Pál és Szilász elé; ³⁰ majd kihozta

őket, ezt és mondta: „Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek??“

³¹ Azok pedig ezt mondták: „Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!“ ³² És hirdették az Úr igéjét neki és mindazoknak, akik a házánál voltak. ³³ Ekkor magához vette őket az éjszakának abban az órájában, megmosta sebeiket, és azonnal megkeresztelkedett egész háza népével együtt. ³⁴ Azután bevitte őket házába, asztalt terített nekik, és egész háznépével együtt örvendezett, hogy hitt az Istennek.

³⁵ Amikor pedig megvirradt, a bírák elküldték a szolgákat ezt üzenve: „Bocsásd el azokat az embereket.“ ³⁶ A börtönőr pedig tudtatta ezeket Pállal: „A bírák ide küldtek, hogy bocsássalak el titeket: most azért távozzatok, menjete el békességgel!“

³⁷ Pál pedig ezt mondta nekik: „Megvesszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és börtönbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket elküldeni? Nem úgy, hanem jöjjenek ők maguk, és vezessenek ki minket.“

³⁸ A szolgák pedig megmondták a bíráknak ezeket a beszédeket. Azok pedig megijedtek, amikor meghallották, hogy rómaiak, ³⁹ odamentek, megkövették és kivezették őket, kérték, hogy menjenek el a városból. ⁴⁰ Amint kijöttek a börtönből, bementek Lídiához. Amikor meglátták az atyafiakat, vigasztalták őket, és eltávoztak.

17

Pál Thesszalonikában

¹ Miután pedig átmentek Amfipoliszon és Apollónián, Thesszalonikába érkeztek, ahol a zsidóknak zsinagógájuk volt. ² Pál pedig, amint szokása volt, bement hozzájuk, és három szombaton át vitatkozott velük az Írásokról. ³ Megmagyarázta és kimutatta, hogy Krisztusnak szenvednie kellett, és fel kellett támadnia a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, akit én hirdetek nektek. ⁴ Némelyek közülük hittek, és csatlakoztak Pálhoz és Szilászhoz, úgyszintén az istenfélő görögök közül is igen sokan, valamint az előkelő asszonyok közül is nem kevesen.

⁵ De a zsidók, akik nem hittek, irigységtől felindulva maguk mellé vettek a piaci népségből néhány gonosz férfit, csődületet támasztottak és felizgatták a várost. Jázon házát megostromolták, s igyekeztek őket kihozni a nép elé. ⁶ Mikor pedig nem találták őket, Jázont és néhány atyafit a város előjárói elé vonszoltak, azt kiáltozva, hogy ezek a felforgatók itt is megjelentek. ⁷ Akiket pedig Jázon házába fogadott, mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekszenek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust. ⁸ Fel is indították a sokaságot és a város előjáróit, akik hallották ezeket. ⁹ De amikor Jázon és a többiek kezességet vállaltak értük, elbocsátották őket.

Pál Béreában

¹⁰ Az atyafiak pedig azonnal, azon az éjszakán elküldték Pált Szilásszal együtt Béreába.

Amikor odaérkeztek, elmentek a zsidók zsinagógájába. ¹¹ Ezek pedig nemesebb lelkűek voltak a thesszaloniakaiaknál, mert az igét teljes készséggel fogadták, naponként tudakozva az Írásokat, hogy úgy vannak-e. ¹² Sokan pedig hittek közülük, sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen.

¹³ Mikor azonban tudtára jutott a Thesszalónikából való zsidóknak, hogy Béreaóban is prédikálta Pál az Istennek igéjét, elmentek, és a sokaságot ott is felháborították. ¹⁴ De akkor mindjárt elbocsátották az atyafiak Pált, hogy utazzon a tenger felé. Szilász és Timóteus azonban ott maradtak. ¹⁵ Ők pedig elkísérték Pált, egész Athénig, és parancsát Szilászhoz és Timóteushoz vitték, hogy minél hamarább menjenek hozzá.

Pál Athénban

¹⁶ Athénben pedig, amikor Pál várta őket, háborogott a lelke, látva, hogy a város bálványokkal van tele. ¹⁷ Vitatkozott a zsinagógában a zsidókkal, az istenfélő emberekkel, és a piacon minden nap, azokkal, akikkel találkozott. ¹⁸ Némelyek pedig az epikureus és sztoikus filozófusok közül összeakadtak vele. Néhányan azt mondták: „Mit akarhat ez a csacsogó mondani?” Mások meg: „Idegen istenségek hirdetőjének látszik“, mivel Jézust és a feltámadást hirdette. ¹⁹ Megragadták őt, az Areopágoszra vitték, s ezt mondták: „Vajon megérthetjük-e mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz? ²⁰ Mert füleinknek idegen dolgokat

mondasz: meg akarjuk érteni, miről is van szó.”

²¹ Az athéniek pedig és az ott lakó jövevények semmi mással nem voltak elfoglalva, mint újságok megbeszélésével és hallgatásával.

Pál beszéde az Areopágoszon

²² Pál pedig kiállt az Areopágosz közepére, és ezt mondta: „Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket.

²³ Mert amikor bejártam és megszemléltem szentélyeiteket, találkoztam egy oltárral is, amelyre ez volt ráírva: Ismeretlen Istennek. Akit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én nektek.

²⁴ Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, nem lakik kézzel készített templomokban.

²⁵ Nem szorul emberi kéz segítségére, mintha szüksége volna valamire, mert ő ad mindenkinek életet, lehetetet és mindent. ²⁶ Az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy a földnek egész színén lakjanak, meghatározva eleve rendelt idejüket és itt lakásuknak határait, ²⁷ hogy keressék az Urat, hátha kitapinthatják és megtalálhatják, mert bizony nincs messze egyikünkötől sem; ²⁸ mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk, amiképpen a költőitek közül is némelyek mondták: Mert az ő nemzetsége is vagyunk.

²⁹ Mivel azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterséghez vagy elképzeléshez hasonlatos az istenség. ³⁰ E tudatlanságnak idejét eddig

elnézte az Isten, most megparancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy térjenek meg, ³¹ mert rendelt egy napot, amelyen megítéli majd a föld kerekességét igazságban egy férfiú által, akit erre kiválasztott, bizonyóságot téve róla mindenkinek azzal, hogy feltámasztotta őt halálból.

³² Amikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak, mások pedig ezt mondták: „Majd még meghallgatunk téged e felől.” ³³ Így aztán Pál elment közülük.

³⁴ Néhány férfi azonban csatlakozott hozzá és hittek, ezek között az areopágita Dioniziosz is, és egy Damarisz nevű asszony, és mások is.

18

Pál Korinthusban

¹ Ezek után Pál Athénből eltávozva, elment Korinthusba. ² Amikor pedig egy Akvila nevű, pontuszi származású zsidóra talált – aki nem régen jött Itáliából –, és feleségére Priszcillára (mivel Klaudiusz megparancsolta, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozott. ³ Mivel ugyanolyan mestersége volt, náluk maradt, és dolgozott, ugyanis sátorkészítők voltak. ⁴ Minden szombaton pedig a zsinagógában vitatkozott, és igyekezett mind zsidókat, mind görögöket meggyőzni.

⁵ Amikor pedig megérkezett Macedóniából Szilász és Timótheus, a lélek szorongatta Pált, és bizonyóságot tett a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus. ⁶ Amikor pedig azok ellene szegültek és

káromlásokat szóltak, ruháiról lerázva a port, ezt mondta nekik: „Véretek szálljon fejetekre, én tiszta vagyok! Mostantól fogva a pogányokhoz megyek.”

⁷ És elmenve onnan, elment egy Jusztusz nevű, istenfélő ember házához, akinek háza szomszédos volt a zsinagógával. ⁸ Kriszpusz pedig, a zsinagógának feje hitt az Úrban egész háza népével együtt. A korinthusiak közül is sokan, akik hallgatták őt, hittek és megkeresztelkedtek.

⁹ Az Úr pedig éjszaka látomásban Pálnak ezt mondta: „Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: ¹⁰ mert én veled vagyok, és senki sem támad rád, hogy neked ártson, mert nekem sok népem van ebben a városban.” ¹¹ És ott lakott egy esztendeig és hat hónapig, tanítva közöttük az Isten igéjét.

¹² Amikor pedig Gallió volt Akhája tisztartója, a zsidók egy akarattal Pálra támadtak, a törvényszék elé vitték, ¹³ és ezt mondták: „A törvény ellen való istentiszteletre csábítja az embereket.”

¹⁴ Amikor pedig Pál szólásra akarta nyitni száját, Gallió a zsidóknak ezt mondta: „Ha valóban valami bosszútételről, vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket. ¹⁵ De ha tanításról, nevekről és a törvényetekről van vita, ti magatok intézzétek el, mert én ezekben bíró nem akarok lenni.” ¹⁶ És elűzte őket a törvényszék elől. ¹⁷ A görögök pedig mindnyájan megragadták Szószthenészt, a zsinagóga fejét, és

verték a törvényszék előtt, de Gallió semmit sem törődött velük.

Pál visszatér Antiókhíába

¹⁸ Pál pedig, miután még több napig ott maradt, elbúcsúzott az atyafiaktól, Szíriába hajózott, és vele együtt Priszilla és Akvila, miután fejét Kenkreában megnyírta, mert fogadalmat tett. ¹⁹ Mikor pedig Efezusba jutott, őket ott hagyta, bement a zsinagógába, s vitatkozott a zsidókkal. ²⁰ Amikor pedig azok kérték, hogy hosszabb ideig maradjon náluk, nem állt rá, ²¹ hanem búcsút vett tőlük, s ezt mondta: „Nekem mindenesetre Jeruzsálemben kell a következő ünnepet töltenem, de ismét eljövök hozzátok, ha Isten akarja.” És elhajózott Efezusból. ²² Miután Cézareába érkezett, felment Jeruzsálembe, köszöntötte a gyülekezetet, majd lement Antiókhíába.

Pál harmadik missziói útjára

²³ Miután ott bizonyos időt eltöltött, elment, sorra végigjárta Galácia tartományát és Frígiát, erősítve a tanítványokat mind.

Apollós Efezusban

²⁴ Efezusba pedig egy Apollós nevű, alexandriai származású zsidó érkezett, ékesen szóló férfiú, aki az írásokban tudós volt. ²⁵ Őt már megtanították az Úr útjára, és mivel lélekben buzgó volt, nagyon szorgalmasan hirdette, és tanította az Úrról szóló dolgokat, bár csak János kerestségéről tudott. ²⁶ Nagy bátorsággal kezdett beszélni a zsinagógában. Mikor pedig

meghallgatta őt Akvila és Priszilla, maguk mellé vették, és világosan kifejtették előtte az Istennek útját.

²⁷ Amikor pedig Akhájába akart átmenni, buzdították őt az atyafiak, írtak a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Amikor megérkezett, sokat segített azoknak, akik a kegyelem által hittek. ²⁸ Mert hatalmasan meggyőzte a zsidókat, a nyilvánosság előtt bebizonyítva az Írásokból, hogy Jézus a Krisztus.

19

Keresztelő János tanítványai Efezusban

¹ Történt pedig aközben, amíg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, bejárva a felsőbb tartományokat, Efezusba érkezett. Amikor néhány tanítványra talált, ² ezt mondta nekik: „Vajon vettetek-e Szentlelket, miután hívökké lettetek?”

Azok pedig ezt mondták neki: „Még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.”

³ Ekkor megkérdezte tőlük: „Mire keresztelkedtetek meg tehát?”

Azok pedig azt mondták: „A János keresztségére.”

⁴ Pál pedig ezt mondta: „János megtérésnek keresztségével keresztelt, azt mondva a népnek, hogy aki ő utána jön, abban higgyenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.” ⁵ Amikor pedig ezt hallották, megkeresztelkedtek az Úr Jézus nevére.

⁶ És mikor Pál reájuk tette kezét, a Szentlélek szállt reájuk, nyelveken szóltak és prófétáltak.

⁷ A férfiak pedig összesen mintegy tizenketten voltak.

Pál tanításai és csodatételei Efezusban

⁸ Bement a zsinagógába, három hónapon át vitatkozva bátorsággal szólt, és igyekezett meggyőzni őket az Isten országára tartozó dolgokról.

⁹ Amikor pedig néhányan megkeményítették magukat és nem hittek, sőt gonoszul beszéltek az Úr útjáról a sokaság előtt, otthagyta őket, elszakította a tanítványokat tőlük, s mindennap egy bizonyos Tirannus iskolájában prédikált.

¹⁰ Ez pedig két esztendeig tartott, úgy, hogy mindazok, akik Ázsiában laktak, mind zsidók, mind görögök, hallgatták az Úr Jézusnak igéjét.

¹¹ Isten pedig nem mindennapi csodákat cselekedett Pál keze által, ¹² úgyhogy még a testéről is elvitték a kendőket vagy kötényeket a betegekhez, és eltávoztak tőlük a betegségek, és a gonosz lelkek kimentek belőlük.

¹³ Néhányan pedig a lézengő zsidó ördögűzők közül elkezdtek az Úr Jézus nevét hívni azokra, akikben gonosz lelkek voltak, és ezt mondták: „Kényszerítünk titeket arra a Jézusra, akit Pál prédikál.“ ¹⁴ Közöttük voltak pedig Szkévának, egy zsidó főpapnak fiai heten, akik ezt művelték.

¹⁵ A gonosz lélek pedig ezt mondta: „A Jézust ismerem, Pálról is tudok, de ti kicsodák vagytok?“

¹⁶ És rájuk ugrott az az ember, akiben a gonosz lélek volt, és leteperte őket, hatalmat vett rajtuk annyira, hogy meztelenül és megsebesülve szaladtak ki abból a házból.

17 Ezt pedig megtudták mindannyian, zsidók és görögök, akik Efezusban laktak, félelem szállta meg mindnyájukat, és magasztalták az Úr Jézusnak nevét. 18 Sokan a hívők közül is eljöttek, bevallották és föltárták mesterkedéseiket. 19 Sokan pedig azok közül, akik ördögi mesterségeket űztek, könyveiket összehordták, és mindenki szeme láttára megégették. Összeszámlálták a könyvek árát, és azok ötvenezer ezüstpénzt tettek ki. 20 Így az Úrnak ígéje erősen növekedett és hatalmas lett.

21 Amikor pedig ezek megtörténtek, Pál eldöntötte magában, hogy elmegy Macedóniába és Akhájába, majd Jeruzsálembe, és ezt mondta: „Ottlétem után Rómát is meg kell látnom.” 22 Macedóniába pedig elküldött kettőt azok közül, akik neki szolgáltak, Timóteust és Erásztoszt, ő maga pedig még egy ideig Ázsiában maradt.

Az ötvösök zavargása Efezusban

23 Az időtájt azonban nem csekély háborúság támadt az Úr útja miatt. 24 Mert egy Deme-ter nevű ötvös, ezüsből Artemisz-templomokat készített, és a mesterembereknek nem csekély nyereséget juttatott. 25 Összegyűjtötte őket, és az ilyenfélékkel foglalkozó műveseket, s ezt mondta: „Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jólétünk. 26 Látjátok és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efezusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét eláltatta és félrevezette, mivel azt mondja, hogy

nem istenek azok, amelyeket kézzel csinálunk.
²⁷ Nemcsak az a veszély fenyeget bennünket, hogy ez a mesterség tönkre megy, hanem hogy a nagy istenasszonynak, Artemisznek templomát is semmibe veszik, elvész az ő nagysága is, akit egész Ázsia és a világ tisztel.“

²⁸ Amikor pedig ezeket hallották, elteltek haraggal és ezt kiáltották: „Nagy az efezusi Artemisz!“ ²⁹ Az egész város háborúsággal telt meg, és egy akarattal a színházba rohantak, megfogták Gájuszt és Arisztarkhoszt, akik Macedóniából valók, és Pálnak útitársai voltak. ³⁰ Pál pedig amikor a nép közé akart menni, nem eresztették a tanítványok. ³¹ Az ázsiai főpapok közül is néhányan, akik barátai voltak neki, hozzá küldtek és kérték, hogy ne menjen a színházba.

³² Ott pedig az egyik ezt, a másik azt kiáltozta, mert a népgyűlés összezavarodott és a többség nem tudta, miért gyűltek össze. ³³ A sokaság közül pedig előállították Sándort, akit a zsidók előretuszkoltak. Sándor pedig intett a kezével, hogy védekezni akar a nép előtt. ³⁴ Azonban felismerték, hogy zsidó, kiáltozás tört ki mindnyájukból, mintegy két óra hosszáig kiabálva: „Nagy az efezusi Artemisz!“

³⁵ Miután pedig a városi jegyző lecsendesítette a sokaságot, ezt mondta: „Efezusbeli férfiak, ugyan ki az az ember, aki ne tudná, hogy Efezus városa a nagy Artemisz istenasszonynak, és a Jupitertől leszállt képének templomőrzője? ³⁶ Mivel ezek ellen senki nem szólhat, szükséges, hogy elcsendesedjeteK, és

semmi vakmerő dolgot ne kövessetek el. ³⁷ Mert idehoztátok ezeket az embereket, akik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak. ³⁸ Ha tehát Demeternek és a hozzátartozó mesterembereknek valaki ellen panaszuk van, vannak törvényszékek, és vannak helytartók, pereljenek ott egymással. ³⁹ Ha pedig egyéb dolog miatt van valami panaszotok, a törvényes népgyűlésen majd elintézik. ⁴⁰ Mert féltő, hogy lázadással vádolnak meg a mai nap miatt; ugyanis semmi ok nincs, amellyel számot tudnánk adni ezért a csődületért.“ ⁴¹ Ezeket mondva, feloszlatta a gyűlést.

20

Pál útja Macedónián át Görögországba és vissza Tróászig

¹ Miután pedig megszűnt a háborúság, magához hívta Pál a tanítványokat, és tőlük búcsút véve elindult, hogy Macedóniába menjen. ² Miután pedig azokat a tartományokat bejárta, és intette őket számos beszéddel, Görögországba ment. ³ Ott töltött három hónapot, és mivel a zsidók cselet szőttek ellene, amint Szíriába készült hajózni, úgy döntött, hogy Macedónián át tér vissza. ⁴ Ázsiáig pedig elkísérte őt a béreai Szópatér, a thesszalonikaiak közül pedig Arisztarkhosz, Szekundusz és a derbei Gájus, Timóteus és az ázsiaiak közül Tükhikosz és Trofimosz. ⁵ Ezek előrementek, és megvártak minket Tróászban. ⁶ Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után

kieveztünk Filippiből, és elmentünk hozzájuk Tróászba öt nap alatt, ahol hét napot töltöttünk.

Pál prédikál Troászban, feltámasztja Eutikhoszt

⁷ A hét első napján pedig a tanítványok összegyűltek a kenyér megszegésére, Pál prédikált nekik, és mivel másnap el akart menni, a tanítást megnyújtotta egészen éjfélig.

⁸ Abban a házban pedig elegendő lámpás volt, ahol összegyűltek. ⁹ Egy Eutikhosz nevű ifjú pedig az ablakban ült, mély álomba merült, mivel Pál hosszú ideig prédikált, elnyomta az álom, és leesett a harmadik emeletről, és holtan szedték föl. ¹⁰ Pál pedig lement, ráborult és magához ölelve ezt mondta:

„Ne háborogjatok, mert a lelke benne van.“

¹¹ Azután fölment, megszegte a kenyeret, evett, és sokáig, egészen virradatig beszélgettek, s úgy indult el. ¹² Az ifjat pedig élve hozták fel, és nagyon megvigasztalódtak.

Pál útja Milétoszig

¹³ Mi pedig előrementünk a hajóra, Asszoszba eveztünk, s ott akartuk fölvenni Pált, mert így rendelkezett, mert ő maga gyalog akart jönni.

¹⁴ Mikor pedig Asszoszban összetalálkoztunk velünk, felvettük, és elmentünk Mitilénébe.

¹⁵ Onnan elhajózva, másnap eljutottunk Khiosz elé, a következő nap pedig áthajóztunk Számoszba. Trogilliumban megszálltunk, s másnap mentünk Milétoszba.

¹⁶ Mert elhatározta Pál, hogy Efezus mellett elhajózik, hogy ne kelljen időt töltenie Ázsiában, mert

sietett, hogy ha lehetséges, pünkösdi napjára Jeruzsálemben legyen.

Pál Milétoszban elbúcsúzik az efezusi vénektől

¹⁷ Milétoszból azonban elküldött Efezusba, magához hívatta a gyülekezet véneit. ¹⁸ Amikor pedig odamentek hozzá, ezt mondta nekik: „Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, hogyan viselkedtem közöttetek az egész idő alatt, ¹⁹ szolgálva az Úrnak teljes alázatossággal, sok könnyhullatás és zaklatások között, melyeket a zsidók cselszövései miatt szenvedtem. ²⁰ Semmitől sem vonakodtam, ami hasznos, hogy prédikáljak nektek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként, ²¹ bizonyágot téve mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felől.

²² És most, íme, a Lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembé, nem tudva, mi vár ott énreám. ²³ Csak azt tudom, hogy a Szentlélek városonként bizonyágot tesz, hogy reám fogság és nyomorúság vár. ²⁴ De semmivel sem törődök, még az életem sem drága nékem, csak hogy elvégezhessem futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyágot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.

²⁵ És most, íme, tudom, nem látjátok többé az én orcámat, egyikőtök sem, akik között jártam, prédikálva az Istennek országát. ²⁶ Azért bizonyágot teszek előttetek a mai napon, hogy

én mindenkinek vérétől tiszta vagyok. ²⁷ Mert nem vonakodtam, hogy hirdessem nektek az Istennek teljes akaratát. ²⁸ ViseljeteK gondot azért magatokra és az egész nyájra, amelyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett. ²⁹ Mert én tudom azt, hogy távozásom után közétek gonosz farkasok jönnek, akik nem kedveznek a nyájnak. ³⁰ Sőt magatok közül is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magukhoz vonzzák. ³¹ Azért vigyázzatok, emlékezve arra, hogy én három esztendeig éjjel és nappal meg nem szüntem könnyhullatással inteni mindenkit.

³² Most pedig, atyámfiai, ajánlak titeket az Istennek és az ő kegyelme igéjének, aki felépíthet benneteket, és örökséget adhat nektek minden megszenteltek között. ³³ Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam, ³⁴ sőt magatok tudjátok, hogy magam szükségleteiről, és a velem lévőkérről kezeim gondoskodtak. ³⁵ Minden tekintetben megmutattam nektek, hogy ily módon munkálkodva kell az erőtleneKről gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert ő mondta: Jobb adni, mint kapni.“

³⁶ Mikor ezeket elmondta, térdre esve imádkozott velük együtt. ³⁷ Mindnyájan pedig nagy sírásra fakadtak, Pálnak nyakába borultak és csókolgatták őt. ³⁸ Kiváltképpen azon a szaván keseredtek el, amelyet mondott, hogy

többé az ő orcáját nem fogják látni. Aztán elkísérték őt a hajóra.

21

Pál útja Milétosztól Jeruzsálemig

¹ Amint pedig, tőlük elszakadva, elindultunk, egyenesen haladva Kószba érkeztünk, másnap pedig Rodoszba, és onnan Patarába. ² Amikor pedig találtunk egy hajót, mely Föníciába ment át, abba beültünk, és elhajóztunk. ³ Miután megláttuk Ciprust, és elhagytuk balkéz felől, Szíriába eveztünk, és Tíruszban kötöttünk ki, mert a hajó ott rakta ki a terhét. ⁴ Ott maradtunk hét napig, miután megtaláltuk a tanítványokat, akik a Lélek által mondták Pálnak, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ⁵ Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, és elindultunk, hogy elutazzunk, mindnyájan feleségestől, gyermekestől egészen a városon kívülre kísérték bennünket, és a tenger partján térdre esve imádkoztunk. ⁶ Ezután egymástól elbúcsúztunk, beültünk a hajóba, ők pedig visszatértek övéikhez.

⁷ Mi pedig a hajózást befejezve, Tíruszból eljutottunk Ptolemaisba. Köszöntöttük az atyafiakat, és náluk maradtunk egy napig. ⁸ Másnap pedig elment Pál és mi, akik vele voltunk, s Cezáreába érkeztünk, és bementünk Fülöp evangélista házába, aki ama hét közül való volt, és nála maradtunk. ⁹ Neki pedig volt négy szűz leánya, akik profétáltak.

¹⁰ Mialatt pedig mi több napig ott maradtunk, eljött egy Júdeából való próféta, név szerint

Agabosz. ¹¹ Mikor odajött hozzánk, elvette Pálnak az övét, megkötözte kezeit és lábait, s ezt mondta: „Ezt mondja a Szentlélek: A férfiút, akié ez az öv, ekképpen kötözik meg a zsidók Jeruzsálemben, és adják a pogányok kezébe.”

¹² Amikor pedig ezeket hallottuk, kértük, mind mi, mind az odavalósiak, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ¹³ De Pál így felelt: „Miért sírtok, és keserítitek a szívemet? Mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálemben az Úr Jézusnak nevéért.”

¹⁴ Mikor pedig nem engedett, megnyugodtunk és azt mondtuk: „Legyen meg az Úr akarata!”

¹⁵ Ezek után a napok után pedig felkészültünk, és felmentünk Jeruzsálembe. ¹⁶ A tanítványok közül is jöttek velünk együtt Cézareából, akik elvezettek egy bizonyos ciprusi Mnázónhoz, egy régi tanítványhoz, hogy nála szálljunk meg.

Pál a jeruzsálemi templomban

¹⁷ Mikor azután megérkeztünk Jeruzsálembe, örömmel fogadtak minket az atyafiak.

¹⁸ Másnap pedig Pál velünk együtt bement Jakabhoz, ahol a vének is mindnyájan ott voltak.

¹⁹ Köszöntötte őket, majd sorjában elbeszélte, amiket az Isten a pogányok között az ő szolgálata által cselekedett.

²⁰ Azok pedig ezt hallgatva, dicsőítették az Urat, és ezt mondták neki: „Látod, atyámfia, milyen sok ezren vannak zsidók, akik hívőkké lettek, pedig mindnyájan buzgón tartják a törvényt. ²¹ Felőled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat, akik a pogányok

között vannak, Mózesből való elszakadásra tanítod, azt mondva, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a zsidó szokások szerint ne járjanak.

²² Mit tegyünk tehát? Mindenesetre sokan összegyűlnek, ha meghallják, hogy ide jöttél.

²³ Azt tedd tehát, amit mondunk neked: Van köztünk négy férfiú, akik fogadalmat tettek.

²⁴ Ezeket magad mellé véve, tisztulj meg velük, költs rájuk, hogy megnyírják fejüket, hogy mindannyian megtudják, hogy semmi sincs azokban, amiket felőled hallottak, hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod. ²⁵ A pogányokból lett hívők felől pedig mi írtunk, azt határozva, hogy ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak tartsák távol magukat mind a bálványoknak áldozott hústól, mind a vértől, mind a megfulladt állattól, és a paráznaságtól.“

²⁶ Akkor Pál maga mellé vette azokat a férfiakat, másnap velük megtisztult, bement a templomba, és bejelentette a tisztulás napjainak elteltét, amikor mindegyikükért bemutatják az áldozatot.

Pált megkötözik

²⁷ Amikor pedig a hét nap már eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátták őt a templomban, fellázították az egész sokaságot és rávetették kezüket, ²⁸ ezt kiáltva: „Izraelita férfiak, segítetek! Ez az az ember, aki a nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezen felül még görögöket is hozott be a templomba, és megfertőztette ezt

a szent helyet.“ ²⁹ Mert látták vele korábban az efezusi Trofimoszt a városban, akiről azt vélték, hogy Pál bevitte a templomba.

³⁰ Az egész város megmozdult, és a nép összecsendült, Pált megragadták, kivonszolták a templomból, és azonnal bezárták az ajtókat.

³¹ Amikor pedig meg akarták ölni, eljutott a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült. ³² Ő azonnal vitézeket és századosokat vett maga mellé, lefutott hozzájuk. Amikor pedig meglátták az ezredest és a vitézeket, abbahagyták Pál verését.

³³ Akkor odaért az ezredes, elfogatta őt, és megparancsolta, hogy kötözzék meg két láncsal, majd kérdezősködött, hogy kicsoda ez, és mit követett el. ³⁴ De ki ezt, ki azt kiáltotta a sokaságból, és miután nem érthette meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, megparancsolta, hogy vigyék el a várba. ³⁵ Amikor pedig a lépcsőkhöz jutott, a vitézeknek vinniük kellett őt a nép erőszakossága miatt, ³⁶ mert az egész sokaság követte őket, és kiáltozott: „Öld meg őt!”

³⁷ Amikor pedig már a várba akarták bevinni Pált, ezt mondta az ezredesnek: „Szabad-e valamit mondanom neked?”

Az pedig ezt mondta: „Tudsz görögül? ³⁸ Hát nem te vagy az az egyiptomi, aki néhány nappal ezelőtt fellázította, és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfiút?”

³⁹ Pál pedig ezt mondta: „Én ugyan tarzusi zsidó ember vagyok, Cilicia nem ismeretlen

városának polgára, de kérlek téged, engedd meg nekem, hogy szóljak a néphez.”

⁴⁰ Amikor aztán megengedte, Pál a lépcsőkön állva intett kezével a népnek, és mikor nagy csend lett, megszólalt zsidó nyelven:

22

Pál beszéde a néphez

¹ „Atyámfiak, férfiak és atyák, hallgassátok meg beszédemet, amellyel most magamat előttetek mentem.”

² Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájuk, még inkább nyugalmat tanúsítottak.

És ezt mondta: ³ „Én zsidó ember vagyok, a ciliciai Tarsuszban születtem, és pedig ebben a városban nevelkedtem, s Gamáliel lábainál tanítottak az atyák törvényének pontossága szerint, buzgó voltam az Istenhez, miként ti mindnyájan vagytok ma. ⁴ Ezt a tanítást üldöztem mindhalálig, megkötöztem és börtönbe vettem mind férfiakat, mind nőket. ⁵ A főpap is bizonyosságom nekem, és a vének egész tanácsa, akiktől leveleket is kaptam a testvérekhez mikor Damaszkuszba mentem, hogy az odavalósiakat is elfogva Jeruzsálembé hozzam, hogy bűnhődjenek.

⁶ Történt pedig, hogy amint mentünk, és közeledtünk Damaszkuszhoz, déltájban nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság sugárzott körül engem. ⁷ Leestem a földre, és hangot hallottam, amely azt mondta nekem: Saul, Saul, miért üldözöl engem?

⁸ Én pedig megkérdeztem: Kicsoda vagy, Uram?

És ő ezt mondta nekem: Én vagyok a Názáreti Jézus, akit te kergetsz. ⁹ Akik pedig velem voltak, a világosságot ugyan látták és megrémültek, de annak hangját, aki nekem szólt, nem hallották.

¹⁰ Én pedig ezt mondtam: Mit tegyek, Uram?

Az Úr pedig ezt mondta nekem: Kelj fel és menj el Damaszkuszba, ott megmondják neked mindazt, amit Isten elrendelt, hogy véghez vigyed. ¹¹ Mivel pedig nem láttam annak a világosságnak a ragyogása miatt, akik velem voltak kézen fogva vezettek, és elmentem Damaszkuszba.

¹² Egy bizonyos Anániás pedig, aki a törvény szerint istenfelő férfiú, aki mellett az ott lakó zsidók mind jó bizonyosságot tesznek, ¹³ eljött hozzám, mellém állt, és ezt mondta nekem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én abban a szempillantásban reá tekintettem.

¹⁴ Ő pedig ezt mondta: A mi atyáinknak Istene választott ki téged, hogy megismerd az ő akaratát, és meglásd az Igazat, és hangot hallj az ő szájából. ¹⁵ Mert tanúbizonysága leszel neki minden embernél arról, amiket láttál és hallottál. ¹⁶ Most azért miért késlekedsz? Kelj fel, keresztelkedj meg, és mosd le bűneidet, segítségül hívva az Úrnak nevét.

¹⁷ Történt pedig, hogy mikor Jeruzsálembé visszatértem, és imádkoztam a templomban, elragadtattam lélekben, ¹⁸ és láttam őt, aki ezt mondta nekem: Siess és menj ki hamar

Jeruzsálemből, mert nem fogadják el a rólam szóló tanúbizonyságtételeidet.

¹⁹ Én pedig ezt mondtam erre: Uram, ők maguk tudják, hogy én börtönbe vetettem, és zsinagógáról zsinagógára járva megvertettem azokat, akik hittek benned. ²⁰ És amikor a te mártírodnak, Istvánnak vérének kiontották, én is ott álltam, és helyeseltam az ő megölését, és azoknak köntösét őriztem, akik őt megölték.

²¹ De ő azt mondta nekem: Eredj el, mert én messze küldelek téged a pogányok közé.“

Pált a várba viszik

²² Eddig a szóig hallgatták őt, de most felemelték szavukat: „Töröld el a föld színéről az ilyet, mert nem illik neki élnie.“

²³ Amikor pedig azok kiabáltak, köntösüket elhányták és port szórtak a levegőbe, ²⁴ megparancsolta az ezredes, hogy vigyék a várba, s korbácsütésekkel vallassák ki, hogy megtudhassa, miért kiabáltak úgy reá. ²⁵ Amint azonban lekötötték őt a szíjakkal, Pál az ott álló századosnak ezt mondta: „Vajon szabad-e nektek római embert, akit el nem ítélték, megostorozni?“

²⁶ Miután pedig ezt meghallotta a százados, elment és jelentette az ezredesnek ezt mondva: „Vigyázz, hogy mit akarsz tenni, mert ez az ember római.“

²⁷ Erre odament hozzá az ezredes, és ezt mondta neki: „Mondd meg nekem, te római vagy-e?“

Ő pedig mondta: „Az vagyok.“

28 Az ezredes erre így felelt: „Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot.”

Pál pedig mondta: „Én pedig benne is születtem.”

29 Ekkor azonnal félreálltak tőle azok, akik valatni akarták. Sőt az ezredes is megijedt, amikor megértette, hogy római, és megkötöztette őt.

30 Másnap aztán meg akarta tudni a valóságot, hogy mivel vádolják a zsidók, feloldatta bilincseiből, és megparancsolta, hogy a főpapok az egész tanácsukkal együtt menjenek hozzá. Pált pedig levezettette és eléjük állította.

23

Pál beszéde a nagytanács előtt

1 Mikor pedig Pál a nagytanácsra emelte szemét, ezt mondta: „Atyámfiai, férfiak, én teljesen jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig.” 2 Anániás főpap pedig megparancsolta azoknak, akik mellette álltak, hogy üssék szájon. 3 Akkor Pál azt mondta neki: „Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! Te leülsz a törvény szerint engem megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek?”

4 Az ott állók pedig ezt mondták: „Az Istennek főpapját szidalmazod?”

5 Pál pedig azt mondta: „Nem tudtam, atyámfiai, hogy főpap, mert meg van írva: »A te néped fejedelmét ne átkozd!«”

6 Amikor pedig Pálnak eszébe jutott, hogy az egyik részük a szadduceusok, a másik pedig a

farizeusok közül való, felkiáltott a tanács előtt: „Atyámfiai, férfiak, én farizeus vagyok, farizeus fia: A halottak reménysége és feltámadása miatt vádolnak engem.” ⁷ Amikor pedig ezt mondta, meghasonlás támadt a farizeusok és a szadduceusok között, és a sokaság megoszlott. ⁸ Mert a szadduceusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek, a farizeusok pedig mind a kettőt vallják.

⁹ Erre nagy kiáltozás támadt, és a farizeusok pártjából néhány írástudó felállt, és tusakodott, és ezt mondták: „Semmi rosszat nem találunk ebben az emberben. Ha pedig Lélek szólt neki, vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen.” ¹⁰ Mikor pedig nagy meghasonlás támadt közöttük, félt az ezredes, hogy Pált szétszaggatják, és megparancsolta, hogy a sereg jöjjön le, és ragadja ki őt közülük, és vigye el a várba.

¹¹ A következő éjszakán pedig mellé állt az Úr, és ezt mondta: „Bízzál, Pál! Mert amiképpen bizonyosságot tettél az én rólam szóló dolgokról Jeruzsálemben, úgy kell néked Rómában is bizonyosságot tenned.”

Összeesküvés Pál ellen

¹² Amikor pedig reggel lett, a zsidók közül néhányan összeszövetkeztek, és átok alatt kötelezték magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, amíg meg nem ölik Pált. ¹³ Negyvennél is többen voltak azok, akik ezt az összeesküvést szőtték. ¹⁴ Ezek elmentek a főpapokhoz és a vénekhez, és ezt mondták:

„Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem ízlelünk addig, amíg meg nem öljük Pált. ¹⁵ Most azért ti jelentsétek be az ezredesnek a tanáccsal együtt, hogy holnap hozza le őt hozzátok, mintha az ő dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig, mielőtt ide érne, készek vagyunk megölni őt.“

¹⁶ Azonban Pál nővérének fia meghallotta ezt a cselszövést, megjelent, bement a várba és tudtára adta Pálnak.

¹⁷ Pál pedig a századosok közül magához hívatott egyet, és ezt mondta: „Vezesd ezt az ifjat az ezredeshez, mert valamit jelenteni akar neki.“ ¹⁸ Ezért maga mellé vette őt, és elvitte az ezredeshez, és ezt mondta: „A fogoly Pál magához hívatott engem, és kért, hogy ezt az ifjat vezessem hozzád, mert valamit mondani akar neked.“

¹⁹ Az ezredes pedig kézen fogta, és félrevonulva megkérdezte tőle: „Mi az, amit jelenteni akarsz nekem?“

²⁰ Ő pedig ezt mondta: „A zsidók eldöntötték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben meg akarnának tudni tőle. ²¹ De te ne engedj nekik, mert közülük negyvennél több férfiú leselkedik rá, akik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, amíg meg nem ölik őt. Már készen is vannak, a te üzenetedre várakoznak.“

²² Az ezredes ekkor elbocsátotta az ifjút, meghagyva neki: „Ne mondd el senkinek, hogy ezeket jelentetted nekem.“

Pált Cézareába szállítják

²³ Ezután magához hívatott kettőt a századosok közül, és ezt mondta: „Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Cézareába, hetven lovast és kétszáz parittyást, az éjszakának harmadik órájától fogva. ²⁴ Adjatok háttas állatokat is melléjük, hogy Pált felültetve békeességben vigyék Félix tisztartóhoz.”

²⁵ Levelet is írt, melynek tartalma ez volt:

²⁶ „Klaudiusz Liziász, a nemes Félix tisztartónak üdvözlését küldi!

²⁷ Ezt a férfiút, a zsidók elfogták, és megakarták ölni, odamenve a sereggel, kiszabadítottam, megértve, hogy római. ²⁸ Megakartam tudni az okát, miért vádolják őt, levittem a tanácsuk elé. ²⁹ És úgy találtam, hogy az ő törvényüknek kérdései miatt vádolják, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs. ³⁰ Mivel pedig nekem megjelentették, hogy a zsidók ezután a férfiú után ólálkodni akarnak, azonnal hozzád küldtem, s meghagytam vádlóinak is, hogy ami dolguk ellene van, előtted mondják meg. Légy jó egészségben!”

³¹ A vitézek tehát, amint nekik megparancsolták, Pált felvették, és elvitték azon az éjszakán Antipatriszba. ³² Másnap pedig hagyták a lovasokat tovább menni vele, és visszatértek a várba. ³³ Ők pedig eljutottak Cézareába, és átadták a levelet a tisztartónak, és Pált is eléállították. ³⁴ Amikor pedig elolvasta a tisztartó, és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Ciliciából, ³⁵ ezt mondta: „Majd kihallgatlak,

amikor vádlóid is eljönnek.“ És megparancsolta, hogy Heródes palotájában őrizték őt.

24

Pált vádolják Félix előtt

¹ Öt nap múlva aztán elment Anániás főpap a vénekkal és egy Tertullusz nevű prókátorral, akik panaszt tettek a tisztartónál Pál ellen.

² Amikor pedig előszólították, Tertullusz vádolni kezdte: ³ „Nagyságos Félix, teljes hálával ismerjük el, hogy általad nagy békességet nyerünk, és gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek erre a népre nézve, minden tekintetben és mindenütt. ⁴ De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden kegyelmességed szerint.

⁵ Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember, és meghasonlást támaszt a föld kerekiségén levő valamennyi zsidó között, és a názáretiek felekezetének feje, ⁶ aki a templomot is meg akarta szentségteleníteni, de elfogtuk őt, és a mi törvényünk szerint akartuk elítélni.

⁷ Liziász ezredes azonban, nagy karhatalommal oda jött, és kivette őt kezünkből, ⁸ és azt parancsolta, hogy az ő vádlói hozzád jöjjenek. Tőle te magad, ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekről, melyekkel mi őt vádoljuk.“

⁹ A zsidók is helybenhagyták ezt, és bizonygatták, hogy mindez valóban így van.

Pál védekezése Félix előtt

¹⁰ Miután intett neki a tisztartó, hogy szóljon, Pál így felelt: „Mivel tudom, hogy te sok esztendő óta vagy ennek a népnek bírója, bátrabban védekezem a magam ügyében, ¹¹ mert megtudhatod, hogy nincs tizenkét napnál több, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe. ¹² De a templomban sem láttak úgy, hogy valakivel vitatkoztam volna, vagy hogy a népet egybecsődítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban. ¹³ Rám sem bizonyíthatják azokat, amikkel most engem vádolnak. ¹⁴ Azt pedig vallom, hogy én aszerint az út szerint – amelyet eretnekségnek mondanak –, úgy szolgállok az atyáim Istenének, mint aki hiszek mindabban, ami a törvényben és a próféták könyvében meg van írva. ¹⁵ Reménységem van az Istenben, hogy amit ők maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind az igazaknak, mind a hamisaknak. ¹⁶ Ebben gyakorlom magamat, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor.

¹⁷ Sok esztendő múltán pedig eljöttem, hogy népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat. ¹⁸ Eközben találtak rám a templomban megtisztulva, néhány Ázsiából való zsidó, nem csődületben, sem pedig háborúság támasztása közben. ¹⁹ Nekik kellett volna eléd jönni, és vádolni engem, ha valami panaszuk volna ellenem. ²⁰ Vagy ők maguk mondják meg, vajon találtak-e bennem valami hamis cselekedetet, amikor a tanács előtt álltam, ²¹ ha csak nem annak az egy mondatnak tekintetében, amelyet

köztük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása miatt vádoltok a mai napon.”

Pál kétévi fogsága Félix alatt

²² Amikor pedig Félix ezeket hallotta, elh拉斯ztotta az ügyet, mivel tüzetesebb tudomása volt ennek a szerzetnek a tanítása felől, és ezt mondta: „Amikor Liziasz ezredes eljön, döntení fogok ügyetekben.” ²³ Megparancsolta a századosnak, hogy őrizzék Pált, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgálatára legyen, vagy bemenjen hozzá.

²⁴ Néhány nap múlva pedig Félix megjelent feleségével Druzillával együtt, aki zsidó asszony volt, és maga elé hívatta Pált, és meghallgatta a Krisztusban való hit felől. ²⁵ Amikor pedig az igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről beszélt, megrémülve, ezt mondta Félix: „Most eredj el, de mikor alkalmam lesz, ismét magamhoz hívatlak”. ²⁶ Ugyanakkor azt is remélte, hogy Pál pénzt ad neki, hogy szabadon bocsássa, ezért is gyakrabban hívatta magához, és beszélgetett vele.

²⁷ Két esztendő elmúltával, Félix utóda Porcius Fesztusz lett. A zsidóknak kedveskedni akart Félix, és Pált fogságban hagyta.

25

Fesztusz Jeruzsálemben

¹ Fesztusz tehát, miután bement a tartományba, három nap múlva felment Jeruzsálembé Cézareából. ² A főpap és a zsidók

főemberei pedig panaszt tettek neki Pál ellen, és kérték ³ jóindulatát, hogy Pált hozassa át Jeruzsálembe, hogy lest vetve megölhessék őt az úton. ⁴ Fesztusz azonban azt felelte, hogy Pált Cézáreában őrzik, ő maga pedig hamarosan el fog menni. ⁵ „Akik pedig köztetek, úgymond, főemberek, jöjjenek velem, és ha valami gonoszság van abban a férfiban, emeljenek vádat ellene.“

Pál a császárhoz fellebbez

⁶ Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lement Cézáreába. Másnap beült a bírói székbe, és előhozatta Pált. ⁷ Amikor pedig megjelent, körülállták a zsidók, akik lementek Jeruzsálemből, és sok súlyos vádat hoztak fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani.

⁸ Pál a maga mentségére ezt felelte: „Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen, nem vétettem semmit.“

⁹ Fesztusz azonban a zsidóknak kedveskedni akart, és ezt mondta Pálnak: „Akarsz-e Jeruzsálembe felmenni, hogy ott ítélezzem ezekről ebben az ügyben?“

¹⁰ Pál azonban ezt mondta: „A császár ítélőszéke előtt állok, itt ítéljenek meg. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod. ¹¹ Mert ha vétkes vagyok, és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól, ha azonban semmi sincs azokban, amikkel ezek vádolnak engem, senki sem szolgáltathat ki engem nekik. A császárhoz föllebbezek!“

¹² Akkor Fesztusz tanácsával értekezett, és ezt felelte: „A császárhoz föllebbeztél, a császár elé fogsz menni!”

Pál Fesztusz és Agrippa előtt

¹³ Néhány nap múlva pedig Agrippa király és Berniké érkezett Cézareába, hogy köszöntsék Fesztuszt. ¹⁴ Amikor pedig több napig ott időztek, Fesztusz előadta a királynak Pál ügyét: „Van itt egy fogoly, akit Félix hagyott itt. ¹⁵ Amikor Jeruzsálembe mentem, jelentést tettem róla a főpapok és a zsidók vénei, kérve ellene ítéletet.

¹⁶ Nekik azt feleltem, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy egy embert halálra adjanak, mielőtt a vádlottat nem szembesítenék vádlóival, és alkalmat nem kap a vád felől való védekezésre. ¹⁷ Amikor aztán ide gyűltek, késedelem nélkül másnap az ítéloszékbe ültem, előhozattam azt a férfit, ¹⁸ aki ellen – amikor vádlói előálltak –, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül, amiket én sejtettem, ¹⁹ hanem valamilyen vitás kérdéseik voltak vele a tulajdon vallásuk felől, és egy bizonyos meghalt Jézus felől, akiről Pál azt állította, hogy él. ²⁰ Én pedig bizonytalanságban voltam erre a vitára nézve, s megkérdeztem, vajon nem akar-e Jeruzsálembe menni, hogy ott mondjanak ítéletet ezek felől. ²¹ Pál azonban föllebbezett, hogy őt tartsák fenn Augustus döntése számára, én pedig megparancsoltam, hogy tartsák fogva őt, amíg a császárhoz nem küldhetem.”

²² Agrippa erre ezt mondta Fesztusznak: „Szeretném magam is azt az embert hallani.“ Ő pedig ezt felelte: „Holnap hallani fogod őt.“

²³ Másnap tehát eljött Agrippa és Berniké nagy pompával, bementek a kihallgatási terembe az ezredesekkel, és a város előkelőségeivel együtt. Fesztusz parancsára elővezették Pált.

²⁴ Fesztusz pedig ezt mondta: „Agrippa király és ti férfiak mindnyájan, akik velünk együtt itt vagytok! Látjátok őt, aki miatt a zsidóknak egész sokasága keresett meg engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem szabad neki életben maradni. ²⁵ Én pedig, ámbár megértettem, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen ő maga föllebezett Augustushoz, úgy határoztam, hogy elküldöm hozzá. ²⁶ Mivel nem tudok semmi bizonyosat írni róla az én uramnak, ezért hoztam elétek, és kiváltképpen te eléd, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni. ²⁷ Mert esztelen dolognak tartom, hogy aki foglyot küld, ne jelentse az ellene való vádakát is.“

26

Pál beszéde Agrippa előtt

¹ Agrippa erre ezt mondta Pálnak: „Megengedjük neked, hogy szólj a magad mentségére.“ Akkor Pál kinyújtotta a kezét, és védőbeszédet tartott: ² „Agrippa király! Boldognak tartom magam, hogy mindazok felől, amikkel a zsidók vádolnak, előtted fogok

védekezni e mai napon, ³ mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!

⁴Életemet, amely kezdettől fogva az én népem között Jeruzsálemben folyt le, ifjúságomtól fogva ismerik a zsidók mindnyájan. ⁵Ők tudják rólam kezdettől fogva, tanúsítani is tudnák, hogy én a mi vallásunk legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus. ⁶Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménysége miatt állok itt vád alatt. ⁷Éjjel és nappal buzgón szolgálva, a mi tizenkét nemzetségünk is reméli, hogy ez beteljesül. E miatt a reménység miatt vádolnak a zsidók, Agrippa király. ⁸Miért tűnik nektek hihetetlen dolognak, hogy Isten halottakat támaszt fel?

⁹Én is elhatároztam magamban, hogy sok ellenséges dolgot kell cselekednem a Názáreti Jézus neve ellen. ¹⁰Ezt meg is tettem Jeruzsálemben, és a szentek közül sokat börtönbe vetttem, melyre a főpapoktól felhatalmazást kaptam. Sőt amikor megölték őket, szavazatommal hozzájárultam. ¹¹A zsinagógákban mindenfelé gyakran büntettem, káromlásra kényszerítettem, és féktelen dühömben egészen az idegen városokig kergettem őket.

¹²Amikor egyszer éppen ilyen ügyben útban voltam Damaszkusz felé, a főpapok felhatalmazásával és engedélyével, ¹³délben az úton azt láttam, király, hogy a mennyből a napnak fényességét is meghaladó világosság sugárzott

körül engem és azokat, akik velem együtt haladtak. ¹⁴ Amikor pedig mindnyájan leestünk a földre, szózatot hallottam, mely hozzám szólt, és ezt mondta zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz neked az ösztöke ellen rugódoznod.

¹⁵ Erre én ezt kérdeztem: Kicsoda vagy, Uram?

Az Úr ezt felelte: Én vagyok Jézus, akit te kergetsz. ¹⁶ De kelj fel, és állj lábaidra, mert azért jelentem meg neked, hogy téged szolgává és bizonyossággá rendeljelek azokban, amiket láttál, és azokban, amelyekben meg fogok neked jelenni. ¹⁷ Megoltalmazlak téged e néptől és a pogányoktól, akik közé most küldelek, ¹⁸ hogy nyisd meg a szemeiket, hogy sötétségből világosságra, és a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát, és a megszenteltek között osztályrészt nyerjenek az én bennem való hit által.

¹⁹ Ezért, Agrippa király, nem lettem engedetlen a mennyei látás iránt, ²⁰ hanem először a damaszksziaknak és jeruzsálemiaknak, majd Júdea egész tartományában és a pogányoknak hirdetem, hogy bánják meg bűneiket, és térjenek meg az Istenhez, megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedve. ²¹ Ezekért akartak engem megölni a zsidók, amikor megfogtak a templomban. ²² De Istentől segítséget kaptam, s mind e mai napig itt állok, és bizonyóságot teszek mind kicsinynek, mind nagynak, és semmit nem mondok azokon kívül, amikről a próféták és Mózes megmondták, hogy be fognak teljesedni, ²³ hogy a Krisztusnak szenvednie kell,

hogy elsőnek támad fel a halottak közül, és világosságot fog hirdetni ennek a népnek és a pogányoknak.”

²⁴ Mikor pedig ezeket hozta fel a maga melegségére, Fesztusz hangosan mondta: „Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged örültségbe visz.”

²⁵ Pál azonban ezt mondta: „Nem vagyok bolond, nemes Fesztusz, hanem igaz és józan beszédekkel szólok. ²⁶ Mert tud ezekről a király, akihez bátran is szólok: mert éppen nem gondolom, hogy ezek közül előtte bármi is ismeretlen volna, mert nem valami zugban történt dolog ez. ²⁷ Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.”

²⁸ Agrippa pedig ezt mondta Pálnak: „Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.”

²⁹ Pál pedig mondta: „Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, és ne csak te, hanem mindazok, akik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, amilyen én is vagyok, de e bilincsek nélkül.”

³⁰ Mikor ezeket mondta, felkelt a király, a tisztartó, Berniké és akik velük együtt ültek. ³¹ Visszavonultak, beszélgettek egymással és ezt mondták: „Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem tett ez az ember.”

³² Agrippa pedig ezt mondta Fesztusznak: „Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárhoz nem föllebbezett volna.”

27

Pált Rómába viszik

¹ Amikor pedig eldöntötték, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadták mind Pált, mind néhány más foglyot egy Juliusz nevű századosnak a császári seregből. ² Beszálltunk hát egy Adramitiumból való hajóba, és az Ázsia mentén fekvő helyeket akarva behajózni, elindultunk. Velünk tartott a macedóniai Arisztárkhosz, aki Thesszalonikából való.

³ Másnap megérkeztünk Szidónba. Juliusz emberséggel bánt Pállal, megengedte, hogy barátaihoz elmenjen, és azok gondoskodjanak róla. ⁴ Onnan elindulva Ciprus alatt evezünk el, mivel ellenszél volt. ⁵ A Cilicia és Pamfília mellett levő tengeren átevezve eljutottunk a líciai Mirába. ⁶ Mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket. ⁷ Több napon át azonban lassan hajóztunk, és nehezen érkeztünk el Knidosz elé. Mivel nem engedett bennünket odajutni a szél, elhajóztunk Kréta alatt, Szalmóné mellett, ⁸ és nagy üggyel-bajjal elhajózva mellette, eljutottunk egy helyre, melyet Szépkikötőknek neveznek, melyhez közel volt Lázea városa.

Pál tanácsa ellenére tovább hajóznak

⁹ Mivel pedig sok idő múlt el és a hajózás már veszedelmes volt, mivel a bőjt is elmúlt már, Pál intette őket: ¹⁰ „Férfiak, látom, hogy nemcsak a teherre és a hajóra, hanem a mi életünkre nézve is veszélyes lesz ez a hajózás.”

¹¹ De a százados inkább hitt a kormányosnak

és a hajótulajdonosnak, mint annak, amit Pál mondott. ¹² Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozta, hogy hajózzanak el onnan is, hátha valami módon eljutnak Főnixbe, Kréta kikötőjébe, mely délnyugat és északnyugat felé néz, ahol áttelelhetnének.

¹³ Mivel pedig déli szél kezdett lassan fújni, azt gondolták, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindultak s Kréta közelében hajóztak el.

¹⁴ Nem sokára azonban viharos szélvész csapott le oda, amelyet észak-keleti szélnek neveznek.

¹⁵ Mikor pedig az a hajót magával ragadta, és nem bírt a széllal szembe menni, nekieresztve sodortattunk tovább. ¹⁶ Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, melyet Klaudának hívnak, alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csónakot.

¹⁷ Miután ezt felvonták, védőintézkedéseket tettek: alul átkötözték a hajót, és mivel féltek, hogy zátonyra bukkannak, leeresztették a vitorlát, és úgy sodródtak tovább. ¹⁸ Amikor pedig a szélvész nagyon hányt-vetett bennünket, másnap a hajóterhet kidobálták. ¹⁹ Harmadnap tulajdon kezeinkkel szórtuk ki a hajó felszerelését. ²⁰ Amikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszóttak, és nem kis vihar szorongatott, életben maradásunk minden reménysége elveszett.

²¹ Amikor pedig már hosszú ideje nem ettek, akkor Pál felállt közöttük, és ezt mondta: „Az lett volna a jó, ó férfiak, hogy engedelmeskedve nekem, nem indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt. ²² Én azonban

mostanra nézve is intellek benneteket, hogy jó reménységben legyetek, mert egy lélek sem vész el közületek, csak a hajó. ²³ Mert ma éjjel mellém állt az Istennek az angyala, akié vagyok, akinek szolgálok is, ²⁴ és ezt mondta: Ne félj Pál, neked a császár elé kell állnod. És íme az Isten ajándékba adta neked mindazokat, akik veled hajóznak. ²⁵ Ezért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, amint nekem megmondta. ²⁶ Egy szigetre kell kivetődnünk.“

Hajótörés és megmenekülés

²⁷ Amikor pedig eljött a tizennegyedik éjszaka, amióta az Adrián hanyódtunk, éjfél tájban észrevették a hajósok, hogy valami szárazföldre közeledünk. ²⁸ Lebocsátották a vízmérő ónt, és húsz ölnyinek találták. Majd egy kissé tovább menve ismét lebocsátották a vízmérő ónt, és tizenöt ölnyinek találták. ²⁹ Mivel félték, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajónak hátulsó részéből négy vasmacskát vetettek ki, s alig várták, hogy nappal legyen. ³⁰ A hajósok pedig amikor el akartak menekülni a hajóból, a csónakot lebocsátották a tengerre, színlelve, mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának leereszteni. ³¹ Pál azonban ezt mondta a századosnak és a vitézeknek: „Ha ezek nem maradnak a hajóban, akkor ti sem menekülhettek meg.“ ³² Ekkor a katonák elvágta a csónak köteleit, és hagyták hogy kiessen.

³³ Addig pedig, amíg nappal nem lett, Pál bízta mindnyájukat, hogy egyenek, és ezt mondva: „Ma tizennegyedik napja, amióta étlen várakoztok, és semmit sem vettetek magatokhoz. ³⁴ Ezért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra szolgál. Mert közületek senkinek sem esik le egyetlen hajszál sem a fejről.” ³⁵ Mikor pedig ezeket mondta, kezébe vette a kenyeret, hálát adott Istennek mindnyájuk előtt és megtörve, enni kezdett. ³⁶ Erre felbátorodtak mindnyájan, és szintén vettek magukhoz táplálékot. ³⁷ A hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan voltak. ³⁸ Miután pedig megelégedtek az eledellel, a hajót megkönnyebbitették, a gabonát kiszórták a tengerbe.

³⁹ Amikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerték fel, hanem egy öblöt vettek észre, amelynek sima partja volt, és elhatározták, hogy kihajtják rá a hajót, ha bírják. ⁴⁰ A vasmacskákat körös-körül elvagdalták, és a tengerben hagyták, egyszersmind eloldották a kormányrudak köteleit, és felvonva a nagy vitorlát a szélfúvás felé, igyekeztek a part felé haladni. ⁴¹ Amikor azonban egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. Az első része ugyan megakadt és mozdíthatatlanul maradt, a hátulsó része azonban szakadozott a hullámok ereje miatt.

⁴² A katonáknak pedig az volt a szándékuk, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, miután kiúszott. ⁴³ De a százados

meg akarta tartani Pált, megtiltotta nekik e szándékot és megparancsolta, hogy akik úszni tudnak, először azok ugorjanak a tengerbe, és meneküljenek ki a szárazföldre, ⁴⁴ a többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. Így történt, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

28

Pál Málta szigetén

¹ Miután szerencsésen megmenekültek, megtudták, hogy Máltának nevezik azt a szigetet. ² A barbárok pedig nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántuk, mert tüzet raktak, és befogadtak mindnyájunkat, a bennünket ért zápor és hideg miatt. ³ Amikor pedig Pál sok venyigét szedett, és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászva, a kezére ragadt. ⁴ Amikor pedig látták a barbárok a kezéről függeni a mérges kígyót, azt mondták egymásnak: „Nyilván gyilkos ez az ember, akit nem hagyott élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult.” ⁵ De neki, miután a kígyót lerázta a tűzbe, semmi baja sem lett. ⁶ Azok pedig azt várták, hogy meg fog dagadni, vagy nagy hirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatták véleményüket, és istennek mondták őt.

⁷ Annak a helynek a környékén voltak a sziget főemberének, név szerit Publiusznak mezei jószágai, aki befogadott minket és három napig nagy emberségesen vendégül látott.

⁸ Történt pedig, hogy Publiusz atyja hideglelésben és vérhasban betegen feküdt. Pál bement hozzá, és miután könyörgött, kezeit rátéve meggyógyította őt. ⁹ Miután ez megtörtént, mások is, akik betegek voltak a szigeten, odajöttek hozzá, és meggyógyultak. ¹⁰ Így nagy tisztességben álltunk, és amikor elindultunk, elláttak minden szükséges dologgal.

Pál megérkezik Rómába

¹¹ Három hónap múlva azután egy alexandriai hajón elindultunk, amely a szigeten telelt, és amelynek címere Kásztor és Pollux volt. ¹² Szirakuzába eljutva, ott maradtunk három napig. ¹³ Onnan körülkerülve, eljutottunk Régiumba és mivel egy nap múlva déli szél támadt, másnap megérkeztünk Puteoliba. ¹⁴ Ahol amikor atyafiakat találtunk, kértek minket, hogy maradjunk náluk hét napig, és úgy mentünk Rómába. ¹⁵ Onnan is az atyfiak, amikor a dolgainkat meghallották, elének jöttek Appii Forumig és Tres Tabernaeig. Mikor Pál meglátta őket, hálát adott az Istennek, és eltelt bizalommal.

Pál és a római zsidók

¹⁶ Amikor pedig Rómába érkeztünk, a százados átadta a foglyokat a testőrség parancsnokának, Pálnak azonban megengedték, hogy külön lakjon az őt őriző vitézzel. ¹⁷ Történt pedig, hogy három nap múlva magához hívatta Pál a zsidók ottani vezetőit. Mikor pedig összegyűltek, ezt mondta nekik: „Atyámfiai, férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép

ellen, vagy az ősi szokások ellen, mégis foglyul adtak át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe.

¹⁸ Miután ezek kihallgattak, el akartak bocsátani, mert semmi halálra méltó vétek nincs bennem.

¹⁹ De mivel a zsidók tiltakoztak ez ellen, kénytelen voltam a császárhoz föllebbezni, nem mintha a népem ellen volna valami vádam.

²⁰ Ezért hívtalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket, és beszéljek veletek, mert Izrael reménységéért vettek körül ezzel a láncsal.

²¹ Azok pedig ezt mondták neki: „Mi felőled sem levelet nem kaptunk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül nem jött ide senki, és nem jelentett, vagy mondott rólad semmi rosszat. ²² Szeretnénk azért tőled hallani, milyen véleményen vagy. Mert e felekezett felől tudjuk, hogy mindenütt ellene beszélnek.“

²³ Kitűztek tehát neki egy napot, és sokan eljöttek hozzá a szállására, akiknek nagy bizonyoságtétellel szólt az Isten országa felől, reggeltől estig igyekezve meggyőzni őket a Jézus felől való dolgokról, úgy a Mózes törvénye, mint a próféták alapján. ²⁴ Némelyek hittek az ő beszédének, mások nem hittek. ²⁵ Mivel pedig

nem egyeztek meg egymással, szétoszlottak, miután Pál ezt a mondatot mondta nekik: „Jól szólt a Szentlélek Ézsaiás próféta által a mi atyáinknak ezt mondva:

²⁶ »Eredj el a néphez és mondd:

Hallván halljatok, és ne értsetek;

és nézván nézzetek, és ne lássatok!

²⁷ Mert megkövéredett e népnek szíve,
és füleikkel nehezen hallanak,

és szemeiket behunyják, hogy szemeikkel ne lássanak,
füleikkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek,
és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.«

²⁸ Tudjátok hát meg, hogy a pogányoknak küldetett az Istennek ez üdvössége, és ők meg is hallgatják.“

Pál kétévi fogsága Rómában

²⁹ Mikor ezeket mondta, a zsidók maguk között sokat vitatkozva elmentek. ³⁰ Pál pedig két egész esztendeig maradt az ő saját bérelt szállásán, és fogadta mindazokat, akik oda-mentek hozzá. ³¹ Hirdette az Isten országát, és teljes bátorsággal, minden akadály nélkül tanított az Úr Jézus Krisztusról.

Biblica® Nyitott Újszövetség: élet, igazság és világosság

Hungarian: Biblica® Nyitott Újszövetség: élet, igazság és világosság (New Testament) of Hungary

copyright © 2021 Biblica, Inc.

Language: Magyar

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Nyitott Újszövetség: élet, igazság és világosság™

Copyright © 2003 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Hungarian New Testament: Life, Truth and Light™

Copyright © 2003 by Biblica, Inc.

A "Biblica" egy, az USA Szabadalmi és Védjegy Hivatala által bejegyzett névjegy a Biblica, Inc. tulajdona. Felhasználása engedéllyel történt.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
e6e1ced0-ac02-54fc-9458-ebc4c89f72c7